

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakının avtobus, tıxac,
taksi dərdi -
Prezidentdən
mühüm
sərəncam
yazısı səh.5-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 26 oktyabr 2023-cü il Cümə axşamı № 193 (8329) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Dövlət borcu çoxalır: hökumət həm daxildən, həm xaricdən borclanmanı artırır

Azad edilən ərazilərin bərpası, enerji, kanalizasiya, su layihələri...

yazısı səh.7-də

Gürcüstanı 3+3 formatına qoşmaq mümkün olacaqmı - perspektiv...

yazısı səh.6-də

Yaxın Şərqdə dəhşətli müharibə anonsu - İran da hədəfdə

yazısı səh.10-də

Məktəblilər yenə dönərdən kütləvi zəhərləndi - çıxış yolu...

yazısı səh.15-də

Ermənistanda Vitali Balasanyana qarşı cinayət işi açıldı

yazısı səh.3-də

"Prius"u polislərin üstünə sürən şəxsə 9 il həbs verildi

yazısı səh.15-də

Xaçaturyan məhkəmədə yenə cildə girdi

yazısı səh.3-də

Bakıda vətəndaşları üsyana sürükləyən tikinti şirkətləri - zorakı üsullar, aldatmalar...

yazısı səh.14-də

Bu portala daxil olmayın - dövlət xidməti xəbərdarlıq etdi

yazısı səh.5-də

Rusiya Qərbə "meydan oxudu": 10 il sanksiyalar altında yaşaya bilərik - bəs mümkündürmü...

yazısı səh.11-də

2023-DƏ SÜLH MÜQAVİLƏSİ OLACAQMI - NÖVBƏTİ DANIŞIQLAR RUSİYADA, YOXSA AVROPADA BAŞ TUTACAQ...

Rəsmi İrəvanın qeyri-konstruktiv davranışları sülhə dair ümidləri sual altına qoyur; ekspertlərdən ilginclik təhlillər

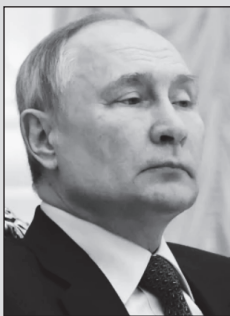

yazısı səh.9-də

Hüquq-mühafizə orqanları tutur, məhkəmələr buraxır - korrupsiya ilə mübarizəyə bədalaq, yoxsa...

Deputatın fikrincə, bu, sanki korrupsiya cinayətlərinin təkrarlanmasına təşviq edir; **Çingiz Qənizadə:** "Məhkəmələrin bu cür davranışı haqlı suallara səbəb olur"

yazısı səh.4-də

Putin Pekindən əliboş qayıtdı - səbəb

yazısı səh.13-də

Prezident Samuxa yeni başçı təyin etdi

yazısı səh.4-də

Hikmət Hacıyevdən Zəngəzur dəhlizi açıqlaması: "Bakı hələ..."

yazısı səh.2-də

Ərdoğan BMT-ni islahatlara çağırır

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan BMT-ni islahatlara çağırır.

APA-nın Türkiyə müxbirinin verdiyi xəbərə görə, bu barədə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan partiyasının Türkiyə Böyük Məclisindəki qrup toplantısında çıxışı zamanı bildirib:

“Birləşmiş Millətlər Təşkilatı və xüsusən də Təhlükəsizlik Şurası sürətlə özündə islahatlar aparmalıdır. Biz Birləşmiş Millətlər Təşkilatının və Təhlükəsizlik Şurasının elə bir strukturunu yaratmalıyıq ki, orada dünya xalqları özlərini ədalətli, bütün müxtəlifliyi və tarazlığı, xüsusən də coğrafi və dini bölgüsü ilə hiss edə bilsinlər. Dünyanın təhlükəsizliyini 5 dövlətin maraqlarına təslim edən strukturda davamlılıq yoxdur”.

Ərdoğan həmçinin “Beynəlxalq Fələstin-İsrail Sülh Konfransı”nı təşkil etməyi təklif edib.

Dünyada 114 milyon insan köçkün düşüb

Dünyada öz evlərini tərk etmək məcburiyyətində qalan insanların sayı 114 milyonlu keçib.

APA xəbər verir ki, bu barədə BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının bəyanatında bildirilib.

“Müharibə, təqib, zorakılıq və insan hüquqlarının pozulması nəticəsində dünya miqyasında didərgin düşmüş insanların sayı sentyabrın sonunda 114 milyonlu keçib”, - qeyd olunub.

BMT QAK bildirib ki, 2023-cü ilin birinci yarısında insanların məcburi köçkün durumuna salan əsas hərəkətverici qüvvələr Ukrayna, Sudan, Myanma və Konqo Demokratik Respublikasındakı münaqişələr olub, eyni zamanda Əfqanıstanda uzun sürən humanitar böhran, Somalidə quraqlıq, daşqınlar da bu prosesdə rol oynayıb.

“İndi dünyanın diqqəti haqlı olaraq Qəzzadakı humanitar fəlakətə yönəlib. Lakin global miqyasda münaqişələrin sayı artır və ya böyüyür, bu, günahsız insanların həyatını məhv edir. Beynəlxalq ictimaiyyətin münaqişələri həll etmək və ya yenilərinin qarşısını almaqda acizliyi köçkünlük və səfəliyə yadır. Biz münaqişələrə son qoymaq üçün birlikdə işləməliyə və qaçqınların və digər köçkünlərin evlərinə qayıtmasına və ya öz həyatlarını yenidən başlamasına imkan verməliyik”, - BMT-nin qaçqınlar üzrə komissarı Filippo Grandi bildirib.

BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının sözcüsü yeni rəqəmin agentliyin 1975-ci ildə məlumat toplamağa başlamasından bəri rekord olduğunu deyib. BMT QAK bildirib ki, evlərini tərk etməyə məcbur olan insanların yarısından çoxu heç vaxt beynəlxalq sərhədi keçmir.

Zəngəzurda Rusiyanın konsulluğu açılacaq

Ermənistanın Zəngəzur (Sünik) vilayətinin Qafan şəhərində Rusiyanın konsulluğu açılacaq.

Bu barədə Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Ermənistan parlamentində çıxışı zamanı məlumat verib.

“Rusiya tərəfi müvafiq qaydada Qafanda konsulluğun açılması üçün müraciət edib. Ermənistan isə müvafiq qaydada bütün nüansları nəzərə alaraq razılıq verib”, - o qeyd edib.

Lakin Ermənistan XİN başçısı konsulluğun nə vaxt açılacağı barədə məlumat verməyib: “Ermənistan və Rusiyanın müvafiq strukturları bu məsələdə əməkdaşlıq edir”. Report

Hikmət Hacıyevdən Zəngəzur dəhlizi açıqlaması: “Bakı hələ...”

“Zəngəzur dəhlizi layihəsi hələ də müzakirə olunur, lakin erməni tərəfi bu layihə ilə bağlı həqiqətən maraqlandığını nümayiş etdirməlidir”.

Musavat.com Oxu.az-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezi-

dent Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev “Politico”-ya müsahibəsində deyib.

Prezidentin köməkçisi əlavə edib ki, Azərbaycan Süniki tutmaq fikrində deyil. Həmçinin Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, Zəngəzur dəhlizi layihəsi artıq Bakı üçün cəlbədicə deyil, belə ki, oxşar təşəbbüsləri İranla da hazırlamaq olar.

Azərbaycan Prezidenti oktyabrın əvvəlində bildirib ki, Bakı Tehranla Ermənistandan yan keçməklə İran ərazisindən Naxçıvana avtomobil və dəmir yollarının çəkilməsi barədə razılığa gəlib.

■ Musavat.com

Azərbaycanın iqtisadi artım və inflyasiya proqnozu yeniləndi

“Fitch Group”-a daxil olan “Fitch Solutions” şirkəti 2023-cü il üzrə Azərbaycanın iqtisadi artım proqnozunu yeniləyib.

Bu barədə “APA-Economics” şirkəti istinadən xəbər verir. Məlumatla görə, “Fitch Solutions” (FS) bu il üzrə real ümumdaxili məhsulun (ÜDM) artım proqnozunu 3%-dən 1,9%-ə endirib. FS bundan əlavə, 2023-cü il üzrə Azərbaycanı illik inflyasiya proqnozunu isə 9,20%-dən 10,6%-ə kimi artırıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan İqtisadiyyat Nazirliyi 2023-cü ildə ümumdaxili məhsulun (ÜDM) artımını 1,9%, inflyasiyanı isə 9,5% səviyyəsində proqnozlaşdırıb.

Azərbaycanda bank müştərilərinin sayı 125 mindən çox artıb

2023-cü il oktyabr ayının 1-nə Azərbaycanda bank müştərilərinin sayı illik müqayisədə 6.4% və ya 857 min 323 nəfər artaraq 14 milyon 340,3 min nəfər olub.

“APA-Economics” Azərbaycan Mərkəzi Bankına istinadən xəbər verir ki, bank müştərilərinin sayı cari ilin sentyabr ayının 1-i ilə müqayisədə 0.9% və ya 125 min 127 nəfər artıb.

Bu dövrdə bank müştəri hesablarının sayı isə illik müqayisədə 20.9% və ya 6 milyon 468.1 min ədəd artaraq 37 milyon 439.2 min ədəd təşkil edib.

Qeyd edək ki, bu dövrdə müştəri hesablarının 79.4%-ni cari hesablar (29 mln. 720,2 min), 19.8%-ni kredit hesabları (7 milyon 405.3 min), 0.8%-ni isə depozit hesabları (313,6 min) təşkil edib.

Hakan Fidan: “Daha böyük müharibə başlaya bilər”

“Bölgəmiz sözün əsl mənasında dönüş nöqtəsindədir. Biz ya indiki konyuktura-dan daha böyük müharibəyə, ya da daha böyük sülhə gedəcəyik”.

Musavat.com xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan bu gün Qəterin paytaxtı Dohada Qəterin baş naziri və xarici işlər naziri Şeyx Məhəmməd bin Əbdürrəhman Əl Tani ilə keçirilən birgə mətbuat konfransında deyib.

“Görüşdüyüm bütün həmsöhbətlərim açıq şəkildə deməyələr də, bu müşahidəni bölüşürlər. Biz hər iki tərəfə və qeyri-regional aktorlara sağlam düşüncəni təbliğ edərkən, bəziləri yanğını alovlandırır” - H.Fidan bildirib.

Türkiyəli nazir vurğulayıb ki, əgər hazırkı böhranın coğrafi olaraq yayılmasının qarşısı alınmasa, bütün dünyanı daha pis günlər gözləyir: “Fələstin məsələsinin ədalətli siyasi həlli olmadan bölgəmizdə daimi sülh və sabitliyin bərqərar olması mümkün olmayacaq. Həmişə dediyimiz kimi, həll yolu tapmaq yeganə üsulu 67 sərhədə əsaslanan, paytaxtı Şərqi Qüds olan coğrafi bütövlüyünə malik müstəqil və suveren Fələstin dövlətini reallaşdırmaqdır”.

■ Musavat.com

İrəvan Bakının sülh danışıqları üzrə növbəti təkliflərinə cavab hazırlayır

İrəvan Bakıdan sülh danışıqları üzrə növbəti təkliflər alıb.

APA “Sputnik Armenia”-ya istinadən xəbər verir ki, bu barədə Ermənistan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan parlamentdə xatırlatma edib.

O qeyd edib ki, hazırda Bakının təkliflərinə cavab hazırlanır.

Oktyabrın 25-də Yasamal Rayon Məhkəməsində qanunsuz erməni silahlı birləşmələrinin tərkibində Xocalı rayonunun Meşəli kəndində soyqırımını törətməkdə təqsirləndirilən Xaçaturyan Vaqif Çerkezoviçin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

“Yeni Müsavat” bildirir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinin sədri Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə elan olunub ki, Meşəli hadisələrində zərərçəkənlərdən biri, hazırda 90 yaşlı olan Firuzə Mehraliyeva məhkəməyə teleqram göndərərək yataq xəstəsi olduğunu, bu səbəbdən məhkəməyə gələ bilmədiyini bildirib. Onun istintaqda verdiyi ifadə məhkəmədə elan olunub.

Zərərçəkmiş qeyd edib ki, həmin vaxt onu və yaxınlarını ermənilərin hücumundan Milli Qəhrəman Tofiq Hüseynovun dəstəsi qurtarıb: “Mən uşaq ikən Xocalı şəhərindən Meşəli kəndinə köçmüşəm, orada ailə həyatı qurmuşam. Meşəli qətlə gətirən günün səhər saat 6-da ailə üzvlərimlə birlikdə evdə idik. Səhər tezdən evimizi gülləbaran etdilər. Biz döşəmənin altında gizləndik. Yoldaşım yaralandı, bir nəfər alçaq boyly, dəmir kas-kalı erməni silahı mənə tərəf tutdu. Sonra mənim bədənəmə təkliklə vurmağa başladı.

Milli Qəhrəman Tofiq Hüseynovun dəstəsi gəlib bizi ermənilərin hücumundan qurtardı. Bizim evə hücum edən ermənilər dəmir maskalı idi. Birinin qulağın-

Xaçaturyan məhkəmədə yenə cəldə girdi

“Kim ki Meşəli qətlə gətirib, Allah hamısının cəzasını verib, canın alıb...”

da sırğa var idi. Novruzun evinə hücum edən Armanis, Eres, Kolya idi. Onlar Badara kəndində yaşayırdı”.

Firuzə Mehraliyeva hazırda sağ böyrəyinin fəaliyyət göstərmədiyini, ermənilərin verdiyi işgəncələrdən sonra bu vəziyyətə düşdüyünü bildirib.

Zərərçəkən Elnarə Babayevanın himayəsində iki azyaşlı olduğu və Qəbələ şəhərində yaşaması səbəbindən məhkəməyə gələ bilməyəcəyi ilə bağlı teleqram göndərdiyi də qeyd olunub.

Prosesdə məhkəməyə gələ bilməyən Elnarə Mehraliyevanın da ifadəsi elan olunub. Zərərçəkmişin sözlərinə görə, o,

Meşəlidə xəsarət alıb və Ağdamda xəstəxanada müalicə alıb. Zərərçəkmiş deyib ki, 1997-ci ildən əlil kimi təqaüd alır: “Meşəli qətlə gətirən zamanı mənim 10 yaşım var idi. Ermənilər hələ 1988-ci ildən bizi doğma yurdumuzdan didərgin salmaq istəyirdilər.

1991-ci ildə ermənilər dəfələrlə azərbaycanlılara qarşı hücumlar edirdilər. Meşəliyə tez-tez silahlı hücumlar olurdu. Kənd sakinləri buna görə post qurub kəndi mühafizə edirdi. 23 dekabr 1991-ci ildə nənəmə gildə qalmışdım. Səhər tezdən dedilər ki, ermənilər kəndə hücum edib. Biz Novruz kişigilə getdik. Bu zaman ermənilər hücumu

keçdi. Biz qaçmaq istəyəndə ayağımdan və əlimdən yaralandım. Bibim də yaralandı. Biz evə girib yorğan-döşəyin altında gizləndik. Elmira bibim küçədə yaralı qalmışdı. Ermənilər onu götürməyə imkan vermirdilər. Novruz kişi və iki qızını ermənilər güllələyib öldürdülər.

Mən qaçanda yolda üzü xallı bir kişi gördüm. Adını bilmirdim. Həmin xallı erməni Mətləbi yanıma çağırırdı. Mətləb getmədi, ona görə də həmin erməni Mətləbi vurub öldürdü. Bizimlə qaçan Qənimət dayı, Ruba xala da var idi. Ruba xala dedi ki, onun ərinin öldürüblər. Əhməd kişinin oğlu İsmayılı da yaraladılar. Onun yara-

sını sarıdılar. İsmayılı evə aparmaq istəyəndə ermənilər onu başından vurub öldürdülər. İsmayılın meyiti mağazanın qarşısında qaldı. Biz bir tövlədə gizləndik. Oradan çıxıb qaçanda mənim ayağım suya düşdü. Qaraqan kəndinə gedəndə atam bizi tapdı. Bizi yerləşdirib geri qayıtdı. Döyüşdə iştirak edənlərdən Yevlax rayonundan Əzimov Təhri tənqidirdim. Armanis, Airi və həmin xallı erməniyi tanıyırdım. Sonradan eşitdim ki, hücum edənlər Badara erməniləridir, rus əsgərləri də onlara kömək edib”.

Daha sonra Vaqif Xaçaturyan dövlət ittihamçısı, baş prokurorun köməkçisi Müqəddəs Sultanovun suallarını cavablandıraraq, onun sözlərinə görə, İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı ermənilər çaxnaşmaya düşüb. Müharibə başlayan kimi Badarada ermənilərin hamısı qaçıb gediblər. “Kim ki həmin döyüşlərdə iştirak etmişdi, azərbaycanlılara qarşı soyqırımını törətmişdi, Allah onların hamısının cəzasını verdi, canını aldı. İndi onlardan sağ qalan yoxdur” - Xaçaturyan bildirib.

Qeyd edək ki, növbəti məhkəmə prosesi noyabrın 1-nə təyin olunub.

Xatırladaq ki, Meşəli soyqırımı ilə bağlı beynəlxalq axtarışda olan Ermənistan vətəndaşı Xaçaturyan Vaqif Çerkezoviç bu ilin iyulunda Laçın sərhəd-keçid məntəqəsində saxlanılıb. Onun üzv olduğu cinayətkar dəstə dekabr ayında Xocalı rayonunun Meşəli kəndində 25 nəfər azərbaycanlıyı öldürüb, 14 nəfərə xəsarət yetirib, 358 nəfər azərbaycanlıyı isə qanuni yaşadıqları yerdən didərgin salıblar.

Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 103-cü (Soyqırımı-hər hansı milli, etnik, irqi və ya dini qrupu, bir qrup kimi bütövlükdə və ya qismən məhv etmək məqsədilə qrup üzvlərini öldürmə, qrup üzvlərinin sağlamlığına ağır zərər vurma və ya onların əqli qabiliyyətinə ciddi zərər vurma) və 107-ci (Əhalini deportasiya etmə və ya məcburi köçürmə-əhalini qanuni yerləşdirmə-əhalini qanuni yerləşdirmə başqa ölkəyə qovma və ya digər məcburi hərəkətlərlə didərgin salma) maddələri ilə ittiham elan olunub, barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Cinayət işi üzrə 59 nəfər zərərçəkmiş qismində tanınıb.

✎ Xəlilə GƏRAY, “Yeni Müsavat”

Ermənistanda Vitali Balasanyana qarşı cinayət işi açılıb

Ermənistan İstintaq Komitəsi qondarma rejimin “Təhlükəsizlik Şurasının keçmiş katibi” Vitali Balasanyana qarşı qanunsuz silah saxlama maddəsi ilə cinayət işinin başladığını elan edib.

APA “Armenia Today”ə istinadən xəbər verir ki, İstintaq Komitəsinin mətbuat katibi Qor Abramyan bildirib ki, Balasanyan “Makarov” tapançasını təhvil verib.

O, bu faktla bağlı Ermənistan Cinayət Məcəlləsinin 335-ci maddəsinin 1-ci hissəsi (qanunsuz olaraq silah əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma, göndərmə və ya gəzdirmə) ilə iş açıldığını deyib.

Bu maddə ilə azadlıqdan məhrum etmənin maksimum müddəti üç ildir.

Aİ liderləri Cənubi Qafqazı müzakirə edəcək

Oktyabrın 26-27-də Brüsseldə planlaşdırılan sammitdə Avropa İttifaqı ölkələrinin liderləri Yaxın Şərqdəki münaqişəni müzakirə edəcəklər.

APA xəbər verir ki, bu barədə Avropa İttifaqı Şurasının məlumatında deyilir.

Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel əmin edib ki, İsrail və Fələstin arasındakı münaqi-

şə səbəbindən Ukraynaya yardım ləğv edilməyəcək. Açıq dəvət məktubunda həmçinin görüş zamanı Ukraynaya yardım məsələsinin qaldırılacağı bildirilib. Vəsaitin Aİ tərəfindən dondurulmuş Rusiya aktivlərindən ayrılması planlaşdırılır.

Şarl Mişel qeyd edib ki, xarici siyasətlə bağlı digər

Qarabağdan könüllü çıxmış ermənilərdən 10 mindən çoxu Ermənistanı tərk edib

Qarabağdan könüllü çıxmış erməni əsilli şəxslərdən 10 mindən çoxu Ermənistanı tərk edib.

APA xəbər verir ki, bu barədə Qarabağda ləğv olunmuş qondarma rejimin sabiq “dövlət naziri” Artak Beqlaryan “APRI Armenia” analitik mərkəzindəki konfransda deyib.

Beqlaryan deyib ki, Qarabağın erməni sakinlərinin Ermənistanda qalması üçün şərait yaradılmalıdır.

məsələləri də, o cümlədən Priştina ilə Belqrad arasında münasibətləri,

eləcə də Cənubi Qafqazdakı vəziyyəti müzakirə edəcəklər.

Firdovsi Əliyev

Prezident Samuxa yeni başçı təyin etdi

Prezident İlham Əliyev Firdovsi Əliyevi Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edib.

Musavat.com Modern.az-a istinadən yeni təyin edilən icra başçısının tərcümeyi-halını təqdim edir.

Firdovsi Əliyev 1961-ci il mayın 5-də Lerik rayonunun Monidigah kəndində anadan olub. O, 1983-cü ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin coğrafiya-biologiya fakültəsini bitirib, 1988-1991-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Coğrafiya İnstitutunda aspirant olub, 1991-1993-cü illərdə AMEA Coğrafiya İnstitutunda kiçik elmi işçi, 1993-2000-ci illərdə AMEA Torpaq və Aqrokimya İnstitutunda böyük elmi işçi vəzifəsində çalışıb, 1994-cü ildən kənd təsərrüfatı elmləri namizədidir.

Yeni icra başçısı 2000-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsini bitirib. 1995-2000-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı olub.

O, 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyində Ekoloji Siyasət İdarəsinin rəisi və 2003-cü ildə Ekspertiza İdarəsinin rəisi işləyib, 2004-cü ildən bu ilin mart ayınadək Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirinin müavini vəzifəsində çalışıb.

2021-ci ildə Azərbaycanda ətraf mühitin və təbii sərvətlərin qorunmasında xidmətlərinə görə 2-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif olunub.

Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvüdür.

Azərbaycanda uzun müddətdir aparılan islahatların bir qolu da korrupsioner, rüşvətxor məmurların sistemdən uzaqlaşdırılması və cəzalandırılmasıdır. Ötən illər ərzində xeyli icra başçısı, onların müavinləri, idarə rəhbərləri, hətta nazirlər korrupsiya ittihamı ilə hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən qandallandı. Onların bir qismi maraqlıdır ki, bəraət almağa başlayıb.

Məsələn, rüşvətə təhrik İdarəsi tərəfindən həbs etməkdə təqsirli bilinərək edilməşdilər.

Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə təqsirləndirilən şəxslər yalnız rüşvətə təhrik etməkdə təqsirli bilinib. Hökmə əsasən, Vahid İsayevə 4 il həbs cəzası, Rəşad Şükürova 3 il sınaq müddəti seçilməklə şərti cəza verilmişdi. Bir müddət əvvəl Vahid İsayev də apelyasiya məhkəməsinin qərarı ilə bəraət alıb.

Məhkəmələrin korrupsiya ittihamı ilə tutulmuş şəxsləri azadlığa buraxması bir yana, onlara bəraət verməsi digər məmurların da əl-qolunu açmasına, təməlinin daha da artmasına səbəb olmayacaqmı? Bəzi məhkəmələrin, hakimlərin bu cür davranışı korrupsiya ilə mübarizəyə badalmaq, yoxsa...

Oktyabrın 24-də keçirilən sonuncu iclasda prokuror ittihamdan imtina etdiyi elan edib. Hakim İmamverdi Şükürovun sədrlik etdiyi hakimlər heyətinin qərarı ilə cinayət işinə bəraətverici əsaslarla xitam verilib.

Qeyd edək ki, Rəşad Şükürov və rayon icra hakimiyyətinin sabiq başçısı Mehdi Səlimzadənin köməkçisi Vahid İsayev Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş

Hüquq-mühafizə orqanları tutur, məhkəmələr

buraxır - korrupsiya ilə mübarizəyə badalmaq, yoxsa...

Deputatın fikrincə, bu, sanki korrupsiya cinayətlərinin təkrarlanmasına təşviq edir; **Çingiz Qənizadə:** "Məhkəmələrin bu cür davranışı haqlı suallara səbəb olur"

cəkmi?

Mövzu ilə bağlı millət vəkili Ceyhun Məmmədov "Yeni Müsavat"a danışdı: "Bu gün ortada cənab Prezidentin iradəsi, qətiyyəti, prinsipallığı var. Və cənab Prezident dəfələrlə qeyd edib ki, Azərbaycanda qanunu pozan hər bir məmur ciddi formada cəzalandırılacaq. Prezidentin bu çağırışlarına əməl etməyərək, yenə də öz cinayətlərinə davam edən insanlar həbs olunub və bir müddətdir ki, onların məhkəmə prosesləri gedir, onlar öz layiqli cəzalarını alırlar və almalıdırlar da.

Hesab edirəm ki, bu proseslərin hamısı dövlətin nəzarətindədir və cinayət törətmiş şəxsin cinayətinin sona qədər araşdırılmaması, onunla bağlı qəti tədbirlərin görülməməsi cəmiyyətdə də diqqətə izlənilir və suallar yaranır. Əlbəttə ki, cinayət yolu ilə əldə olunmuş vəsaitlərin, hansı ki, bu sübut olunub, onların yenidən qaytarılması kimlərdə sərxaynıq yarada bilər ki, həbs olunacaq, amma bir müddət sonra azad olunacaq, mülklərini geri ala biləcəkdir.

Deputat qeyd edib ki, bu başqa anlamda, həm də sanki cinayətlərin təkrarlanmasına təşviq edir: "Əminəm ki, belə bir hallar baş verdikdə cənab Prezidentin bu məsələyə reaksiyası, adekvat qərarları olacaqdır və bu kimi halların qarşısı qətiyyətlə alınacaq və məhkəmə qurumları, struk-

turları bunu mütləq nəzərə almalıdır".

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə isə qeyd edib: "Azərbaycanda son 4-5 ildə çox ciddi həbslərin şahidi olduq. Belə ki, həm Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti orqanları, həm də Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru qarşı Mübarizə İdarəsi tərəfindən icra hakimiyyəti başçılarından tutmuş, bələdiyyə, icra strukturlarında çalışan şəxslər, baş hakimlər, nazirlik əməkdaşları, hətta nazirlər barəsində müəyyən həbslərin keçirildiyini müşahidə etdik. Onların demək olar ki, böyük əksəriyyəti müxtəlif cəzalara layiq görülərək, hazırda cəzalarını çəkirlər.

Lakin ayrı-ayrı hallarda bəraətverici hökmlərin çıxarılmasının da şahidi oluruq və bəzən cəmiyyətdə fəxrli yaranır ki, Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin apardığı istintaqa sonra yerlərdə bəraət verilməsi, prokurorların ittihamdan imtina etməsi halları nə deməkdir, necə başa düşüləndir? Onda nə baş verir, istintaqda yanlışlıqlara yol verilir? Bunların hamısı məhkəmə prosesi zamanı baş verən hadisələrə verilən hüquqi qiymətdən sonra cəmiyyət arasında insanların çaşıdıran və düşündürən suallardır.

Konkret olaraq Göyçay İcra Hakimiyyətinin sabiq şəhər icra nümayəndəsi Rəşad Şükürova bağlı hakimlərin vermiş olduğu bəraət hökmü də təbii ki, müzakirələrə səbəb olub və olacaq da. Amma unutmayaq ki, ittiham edən tərəf və onu araşdırıb, hökm verən tərəflər ayrı-ayrı qurumlardır. Buna baxmayaraq, məhkəmələr tərəfindən müəyyən pozuntuların olması ehtimalı böyükdür. Çünki hələ Azərbaycan vətəndaşlarının məhkəmə hakimiyyətinə inamı o qədər də güclü deyil və xaricdən gələn, bura investisiya qoyan şəxslərin də ürkək və narahatedici tərəflərdən biri məhz məhkəmə hakimiyyətində baş verən müəyyən çatışmazlıqlar, beynəlxalq səviyyədə məhkəmə hakimiyyətinin tənqid edilməsidir. İndi bu sahədə də islahatlar gedir.

Xatırladıam ki, 2019-cu il 3 aprelə cənab Prezident tərəfindən məhkəmə-hüquq sisteminə islahatların daha da dərinləşdirilməsi ilə bağlı fərman imzalanıb. Həmin fərmanın icrasında da müəyyən çatışmazlıqlar, hələ tam icra olunmayan hissələr var. Lakin xeyli də islahatlara söykənən addımlar var ki, onlar artıq icra olunub. Məsələn, elektron məhkəmə sisteminə keçid, müstəqil ekspertizaların yaradılması, hakimlərin iş yükünün azaldılması ilə bağlı ştatların ayrılması, hakimlərin ixtisaslaşdırılması, müxtəlif sahələr üzrə hakimlərin

seçilməsi. Bunların hamısı müəyyən problemlərin aradan qaldırılmasına yönələn addımlardır".

Çingiz Qənizadə qeyd edib ki, hələ də məhkəmə hakimiyyəti ilə bağlı sövdələşmələrin, müəyyən qanunsuz qətnamələrin çıxarılması müşahidə olunur: "Konkret korrupsiyaya qarşı aparılan tədbirlərdən sonra hakimlərin bəraətverici qərarlar verməsi, bu artıq böyük bir müzakirədir və kim haqlı olduğunu yəqin ki, növbəti mərhələlərdə biləcəyik. Suallar yaranır ki, bir neçə müddətdən sonra, hətta vətəndaş şərti də olsa cəza aldıqdan sonra ittihamdan imtina edilməsi necə başa düşüləndir? Onda yəqin istintaqı aparən orqanların əməkdaşları ilə bağlı müəyyən ciddi tədbirlər görülməli, cəzalandırılacaq. Çünki yəqin ki, istintaqlar düzgün aparılmayıb.

Ümumiyyətlə, hesab edirəm ki, Azərbaycan məhkəmə-hüquq sisteminə islahatların daha da dərinləşdirilməsi ilə bağlı cənab Prezident tərəfindən imzalanan Fərmanın bütün müddəaları işlək vəziyyətə gətirilməli, bu sahədə olan çatışmazlıqlar aradan qaldırılmalı, ölkədə vətəndaşların hüquq-mühafizə orqanları və məhkəmə hakimiyyətinə inamının hər gün, hər dəqiqə artırılmasına yönələn addımlar atılmalıdır. Bu, çox vacibdir".

Xalidə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Paytaxt Bakının sağalmayan “xəstəliyi” daha da şiddətlənir. Söhbət hamını tənqəd götürmüş tıxaclardan, taksi, ictimai nəqliyyat - avtobus, metro problemlərindən gedir. Düzdür, müvafiq qurumlar mütəmadi olaraq müxtəlif yeniliklər tətbiq edir, bununla vəziyyətin yaxşılaşacağına ümid bəsləyirlər. Lakin görünən odur ki, nə ictimai nəqliyyatda gediş haqqının artmasından sonra avtobus parkı yeniləndi, keyfiyyət yaxşılaşdı, nə avtobus zolaqları sərtləşməsi ilə ciddi nəticələr verdi, nə də taksi fəaliyyəti ilə bağlı bir müddət öncə qüvvəyə minmiş qaydalar işlədi.

Bəs Bakıda niyə bu problemləri həll etmək olmur? Bunlar kompleks şəkildə həll edilməli məsələlərdirmi? Ayrı-ayrılıqda verilən qərarlar heç bir nəticə vermir, daha nə etmək olar? Dünyanın bu problemi çözmüş ölkələrinin təcrübəsindən yararlanmaq mümkündürmü?

Qeyd edək ki, bu problem dövləti də ciddi narahat edir. Artıq məsələ ilə bağlı Prezident İlham Əliyev Bakıda nəqliyyat sıxlığının azaldılması ilə bağlı sərəncam imzalayıb. “Böyükşor-Pirşağı avtomobil yolunun layihələndirilməsi və tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında” adlanan Sərəncamda Bakı şəhərində nəqliyyat sıxlığının azaldılması məqsədilə uzunluğu 12,7 km olan altı hərəkət zolaqlı Böyükşor-Pirşağı avtomobil yolunun layihələndirilməsi və tikintisi üçün Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ilk olaraq 4,7 milyon (dörd milyon yeddi yüz min) manat ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin edəcək.

İqtisadiyyat Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən avtomobil yolunun tikintisinin başa çatdırılması üçün zəruri olan maliyyə vəsaitini Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət büdcəsi layihəsində dövlət əsaslı vəsait

Bakının avtobus, tıxac, taksi dərdi - Prezidentdən mühüm sərəncam

Elməddin Muradlı: “Çox təəssüf ki, əvvəlcədən bu sistemin başında dayananlar yarıtmaz işlər görüblər, ona görə də...”

qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə nəzərdə tutacaq.

Nazirlər Kabineti isə bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll edəcək.

Mövzu ilə bağlı nəqliyyat üzrə ekspert Elməddin Muradlı “Yeni Müsavat”a danışdı: “Bakının avtobus, tıxac, taksi dərdisini ona görə çözmək olmur ki, əvvəlcədən Bakının nəqliyyat sistemi sağlam təməl üzərində olmayıb və buna görə də bu gün bu problemi həll etmək o qədər də asan deyil, çətin mexanizmdir. Ümumiyyətlə, nəqliyyatın özü canlı mexanizmdir və bunu çox qısa müddətdə həll etmək əlabatən iş deyil. Bu baxımdan, düşüncəm ki, xeyli vaxt itirəcəyik.

Çox təəssüf ki, əvvəlcədən bu sistemin başında dayananlar yarıtmaz işlər görüblər, xü-

“Faktiki olaraq bu gün Bakı şəhərinə 60-70, bəlkə də daha çox metro stansiyası lazımdır”

susən də keçmiş nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov və onun komandası. Onun nəticəsidir ki, bu gün bu sistemi qurub, başa çatdırmaq mümkün olmur. Hara əl atırsan, ortaya bir problem çıxır, özü də böyük bir problem. Ona görə də “Bu məsələləri tez bir zamanda həll edə bilərikmi?” sualına birmənalı şəkildə cavab vermək olmur, çünki bu, mümkün deyil. Belə olan halda hələ xeyli müddət gözləmə mövqeyində olmalıyıq. Daha doğrusu, gözləməli bir şey yoxdur, çünki bütün məsələlər demək olar ki, ortadadır və hamı bilir ki, prob-

lem nədir. Belə ki, avtobusların sayı kifayət qədər deyil, azdır və bu az sayla böyük iş görə bilərikmi sualı açıq qalır.

Bu gün Bakı şəhərinə konkret olaraq, 2600 avtobus lazımdır, amma faktiki olaraq, xəttdə 2000 sayda avtobus çıxır. 600 avtobusun ölkəyə gətirilməsi böyük məsələdir. Bir avtobus üçün 300-450 min manat lazım olduğunu düşünəndə cəmi nə qədər vəsait lazım olduğunu hesablamaq olar. Bunu sahibkarın üzərinə qoymaq olarmı? Əlbəttə olar, amma bunun qarşılığında sahibkara dərəcə, subsidiya vermək la-

zımdır. Dövlət isə hələ ki bunu vermir və verdiyini də dayandırdı. Ona görə də sahibkar inkişafa maraq göstərmir.

“Bunlar kompleks şəkildə həll edilməli məsələlərdir” sualına gəldikdə, əlbəttə, bütün bunlar kompleks şəkildə həll olunmalıdır. Çünki tıxacın qarşısını almaq üçün avtobus zolağı yaradırıq. Bunu da yarıdanda avtomatik nəqliyyatın hərəkəti parçalanır, yeni şəxsi avtomobillərlə hərəkət edənlər bir növ əziyyət çəkirlər ki, zolaq var. Bunun qarşılığında avtobus, ictimai nəqliyyat lazımdır və avtobus sayını da artırmaq lazımdır. Bu gün nə qədər sınıq-salxaq avtobus varsa, hamısını xəttə buraxırlar ki, işlə-

gənlər də bir iş görə bilməyiblər. Doğrudur, çalışırlar ki, nəse etsinlər, amma ortada bir iş yoxdur.

Bəli, ayrı-ayrılıqda verilən qərarlar da heç bir nəticə vermədi. Ona görə də cənab Prezidentin sərəncamı ilə Nəqliyyat Əlaqələndirmə Şurası yaradıldı. Bu şuranın fəaliyyəti hələlik gözə çarpmır, ola bilsin kabinetlərdə görüşür, müzakirələr aparır, qərarlar qəbul edirlər, amma faktiki olaraq biz geniş tərkibdə iclaslar, müzakirələr, nələrsə görmürük. Mənə elə gəlir ki, cənab Prezidentin tapşırığı siyasəti icra etsələr, birgə fəaliyyət göstərsələr, bir-birinə qarşı təkəbbürlü olmasalar, mütləq bu məsələlər öz həllinin tapacaq. Ən yaxşısı vahid bir mərkəzdən idarə etməkdir, hansı ki, biz bunu arzulayırdıq, amma çox təəssüf ki, hələ ki, realıqda bir şey görünmür”.

Ekspert qeyd edib ki, dünya təcrübəsindən yararlanmaq ən əlverişli, mükəmməl variantdır: “Bunun həlli yolları var və Azərbaycan bunun öhdəsindən gələ bilər. Sadəcə, necə gələ bilər - məsələ budur. Dünya təcrübəsini öyrənmək olar, bu, qaçılmazdır, lazımdır. Amma baxır hansı ölkələrin təcrübəsinə. Məsələn, elə ölkələrin təcrübəsini öyrənmə bilirik ki, həmin ölkələrdə heç bir məmur gəlib piyada səkinsinin üzərində bina, villa tikmir, başqalarının yolunu kəsmir”.

■ Xalidə GƏRAY, “Yeni Müsavat”

Bu portala daxil olmayın - dövlət xidməti xəbərdarlıq etdi

Kiberdövləduzlar tərəfindən “millideme.net” saxta ödəniş portalı yaradılıb. Portal vasitəsilə vətəndaşlara kommunal ödənişlərin həyata keçirilməsi vədi verilir.

Bu barədə Elektron Təhlükəsizlik Xidməti məlumat yayıb. Vətəndaşlardan portalda qeyd olunan bölmələrə daxil olduqdan sonra onlardan ilk növbədə abonent kodunu, daha sonra fərdi və bank kartı məlumatlarını daxil etmək tələb olunur.

Elektron Təhlükəsizlik Xidməti vətəndaşlara belə saxta veb-səhifələrə etimad etməməyi, şübhəli keçidlər vasitəsilə bank kartı və digər fərdi məlumatlarını qarşı tərəfə təqdim etməməyi, yalnız rəsmi ödəniş portalları vasitəsilə ödəniş etməyi məsləhət görür.

Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların təhsil aldığı 219 nömrəli evdə təhsil məktəbinin bağlanması haqqında məlumatlar yayılıb.

“Evde təhsil məktəbi bağlanıb” iddiasına rəsmi cavab

Məsələ ilə bağlı **Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi**ndən APA-nın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, məktəb fəaliyyətini davam etdirsə də, evdə təhsilə cəlb olunmuş uşaqların cəmiyyətə adaptasiyası, onlara psixoloji xidmətin göstərilməsi məqsədilə uşaqların yaşayış yerlərinə yaxın məktəb vasitəsilə evdə təhsilə cəlb olunması

işlərinin mərhələli şəkildə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur: “İlk olaraq 219 nömrəli evdə təhsil məktəbinə sağlamlıq imkanları məhdud yeni uşaqların yönləndirilməməsi,

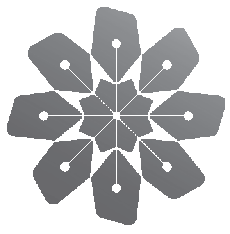
məktəbin sağlamlıq imkanları məhdud şagirdlərinin isə öz məktəblərində evdə təhsillərini davam etdirməsi nəzərdə tutulur. Dərs saatları azalan müəllimlərə digər məktəblərdə uyğun dərs saatlarının verilməsi təmin olunur. Uşaqların müəllimlərə psixoloji bağlılıqları nəzərə alınaraq həmin şagirdlərə öz müəllimlərinin dərs deməsi üçün bütün mümkün

kün köməkliklər göstərilir.

Növbəti mərhələdə 2024-2025-ci tədris ilindən etibarən qeyd olunan sağlamlıq imkanları məhdud şagirdlərin yaşayış yerlərinə yaxın məktəblər vasitəsilə evdə təhsillərini davam etdirməsi məsələsinə baxıldıqdan sonra şagirdlər daha keyfiyyətli təhsillə təmin olunacaq. Pedaqoji kollektiv üzvləri də fəaliyyətlərini davam etdirəcəklər”.

Qeyd edilib ki, 219 nömrəli evdə təhsil məktəbinin kollektivi ilə görüşdə bu məqamlar və qanunauyğun proseslər diqqətə çatdırılıb:

“Evde təhsil alan uşaqların sağlamlıq durumları imkan verdiyi halda inklüziv təhsilə cəlb edilməsi də qarşıda duran məsələlərdəndir”.

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

**Gənc nəslin milli mənlək şüurunun
inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik
hisslərinin tərbiyəsi**

“Gənclər həm millətin, həm də dövlətin gələcəyidir. Onlar necə formalaşsalar, dövlətə münasibətləri necə olsa, dövlətin taleyi də o istiqamətdə inkişaf edəcək. Buna görə də bütün dövrlərdə gənclərin roluna hər zaman diqqət yetirilib. Vətənin sevmə, öz xalqına və vətəninə sadıq və onların mənafeyi yolunda canından keçməyə hazır olan insan bir-mənəli olaraq vətənpərvərdir”.

Bu fikirləri “Yeni Müsavat” a **Azad Vətən Partiyasının sədri Akif Nağı** bildirib. O qeyd edib ki, Azərbaycanda tarix boyu gənclər diqqət mərkəzində olub: “Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanın böyük liderləri, o cümlədən Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin gəncliyə xüsusi münasibəti olub. Gənclərin tərbiyəsindən çox şey asılıdır. Vətənpərvər gəncliyi olan dövlətin gələcəyi var, istənilən müdaxilələrə cavab verməyə qadirdir. Himnimizdə “hüququndan keçən əsgər” misrası ilə gənclərin üzərinə xüsusi məsuliyyət qoyulur. 30 il ərzində Azərbaycanı sıxmağa, boğmağa, milli hissləri öldürməyə çalışdılar. Azərbaycan min illər ərzində dövlətçiliyə malik olub, ərəzi bütövlüyünü qoruyub. Azərbaycanlıları

assimilyasiya etməyə çalışıblar. Azərbaycan xalqı milli dəyərlərini daim ən yüksək səviyyədə mühafizə etməklə özünün milli həmrəyliyi və bütövlüyünü qoruyub saxlaya bilib. Buna nail olmağa çalışanlar özləri assimilyasiya olunublar. Onlar azərbaycanlılaşıblar. Azərbaycan türklərinin dilini, xüsusiyyətlərini qəbul ediblər. Məsələn, Rusiyada yaşayan ruslar Azərbaycanda yaşayan ruslara tamamilə fərqli gözlə baxırlar. Azərbaycanlılar güclü xalq olduğu üçün hər cür təzyiqlər qarşısında milli kimliyini və mənliliyini qoruyub saxlayıb. 30 illik işğaldan sonra 2020-ci ilin iyul ayında Tovuz hadisələrinin təsiri ilə meydana gənclər çıxdı. Heç bir partiya mənsubiyyəti yox, milli mənsubiyyət öndə idi. Milli qurur

run bərpa olunması hissi var idi. Tarix boyu müxtəlif xalqlar təzyiqlərə, işğallara məruz qalıblar. Millətin milli qururunu öldürülsə, onu yenidən dirçəltmək çətin olur. Milli qururun bərpa olunması bir çox məfhumun bərpa olunması anlamına gəlir. II Qarabağ müharibəsi Azərbaycan Ordusunun, gəncliyin qələbəsi ilə yekunlaşdı. Gənclər öz mövqeyini və gücünü nümayiş

etdirdi. Odur ki, II Qarabağ müharibəsindəki qələbə, Azərbaycan bayrağının Xankəndidə, Xocalıda dalğalanması həm də milli qururun bərpa olunmasıdır. Bu ağır proses olsa da, nəticədə millətin qarşısında heç kim və heç nə dayana bilmir, inkişafın qarşısını almaq qeyri-mümkündür”.

A.Nağı həmçinin qeyd etdi ki, vətənpərvərliyin təbliğində mü-

asir dövrün tələblərinə uyğun kreativ yanaşma olmalıdır: “Həyata keçirilən iqtisadi, sosial, hüquqi və mədəni siyasətin səmərəli nəticələri bütövlükdə milli-mənəvi dəyərlərimizin də inkişafına, qorunmasına, təbliğinə xüsusi stimül və təkan verir. Vətənpərvərlik yalnız ön cəbhədə vuruşmaq deyil, həm də ölkənin inkişafı üçün müasir dövrün tələblərinə uyğun bilik və bacarıqlara yiyələnməkdir. Gənc alimlər, yaradıcı gənclər bu istiqamətdə önəmli rol oynayır. Dövlətin vətəndaş, vətəndaşın da dövlətin qarşısında öhdəlikləri var. Dövlət qarşısında vətəndaşın öhdəlikləri daha üstündür. Azərbaycanda geniş şəkildə vətənpərvərliyin bu xətti inkişaf edib. Gənclər siyasətinin əsas məqsədi yeni nəslin fiziki, mənəvi-psixoloji cəhətdən sağlam

yetişməsinə, istedadlı gənclərin üzə çıxarılması və onların ölkənin gələcəyinə töhfə verməsini təmin etməkdir. Bir çox məsələlərin həlli üçün dövlət proqramları qəbul edilib, prezident fərmanı və sərəncamları imzalanıb, beynəlxalq hüquq prinsiplərinə əsaslanan qanunvericilik bazası yaradılıb. İctimai və sosial həyatın, cəmiyyət quruculuğunun bütün sferalarında gənclərin təmsil olunmalarına geniş imkanlar yaradılıb. Azərbaycan gəncliyi həm milli-mənəvi dəyərlərin mənimlənməsində, həm də təbliğində aktiv - dinamik təbəqə kimi çıxış edir. İnsanlar vətənpərvərlik hissi ilə yaşayırlar. Azərbaycan düşməne və onu himayə edənlərə qalib gəlib. Xalq bu qələbə duyğusu ilə yaşayır. Bu duyğu uzun illər bizimlə olacaq”.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Nigar HƏSƏNLİ

Gürcüstanı 3+3 formatına qoşmaq mümkün olacaqmı - perspektiv...

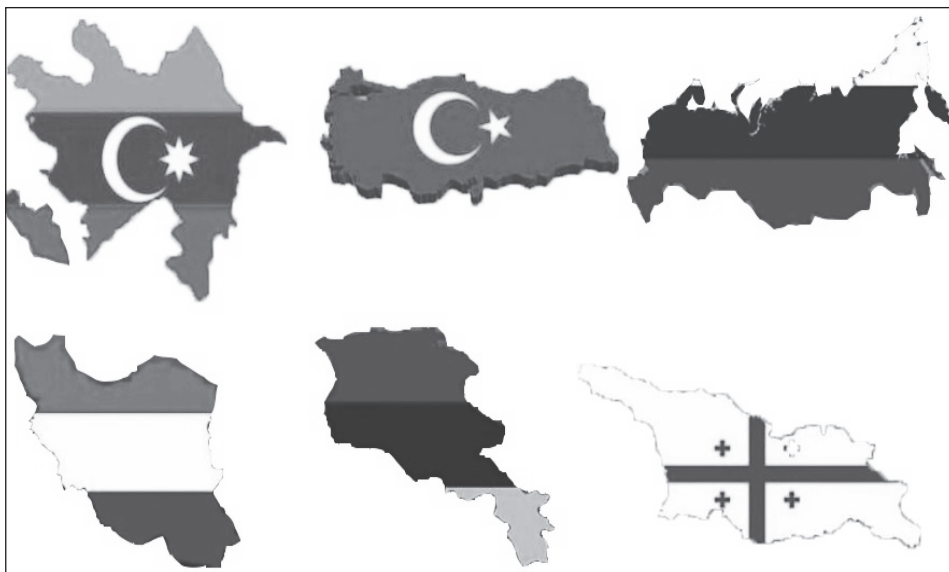
Siyasi şərhçi: “Tiflislə Moskvanı barışdırmağın yollarını axtarmaq mənasız vaxt itkisindən başqa bir şey olmaz”

Oktyabrın 24-də Təhranda 3+3 formatında 5 ölkənin - Azərbaycan, Türkiyə, İran, Rusiya və Ermənistanın XİN başçılarının növbəti görüşü baş tutdu. Bir sıra mühüm məsələlər müzakirə olunsada, konkret qərarlar verilməsindən hələlik danışmaq tezdir. Həm də ona görə ki, bu platformada Gürcüstanın iştirakı nəzərdə tutulsa da, Tiflis toplantılara qatılmır. Səbəb isə belə izah edilir ki, onların Gürcüstan ərazilərini işğal edən ölkənin də təmsil olunduğu formatda iştirakı istisnadır.

Bunu Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papuaşvili Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Gürcüstanın 3+3 formatında iştirakı ilə bağlı bəyanatına münasibət bildirərkən deyib.

Spiker qeyd edib ki, Gürcüstanın şərtləri Rusiyaya bellidir və bu ərazilərin işğaldan azad edilməsidir.

“İlk addım Gürcüstan ərazilərinin işğaldan azad edilməsidir. Biz ilk dəfə deyil ki,

Rusiyadan bu cür bəyanatlar eşidirik. Bizim mövqeyimiz onlara aydındır”, - Papuaşvili bildirib.

Gürcüstanın tələbi şübhəsiz ki, çox ağır tələbdir və Rusiyanın bunu edəcəyi inandırıcı görünmür. Belə 3+3 formatının perspektivi necə olacaq? 3+2 ilə işlər alı-

narmı? Gürcüstan və Rusiyanı barışdırmağın yolu nədir?

Siyasi şərhçi Abutalıb Səmədov “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, 44 günlük müharibədən sonra Azərbaycanın və Türkiyənin irəli sürdüyü 3+3 formatında Gürcüstan əvvəlcə iştirak etmək istəyirdi. Bu barədə Gürcüstanın

xarici işlər naziri David Zaxariani açıq şəkildə demişdi ki, Gürcüstan mütləq 3+3 formatında iştirak etməlidir, baxmayaraq ki, Rusiya ilə əməkdaşlıq bizim üçün çətin-dir. “Sonra ABŞ prosesə müdaxilə elədi. Müdafiə naziri Ostin 2021-ci ilin oktyabr ayında Gürcüstana səfərə

gəldi və öz münasibətini bildirdi ki, Gürcüstanın 3+3 formatında iştirakı nə qədərki Rusiya işğal etdiyi əraziləri azad etməyib mümkünsüzdür. Gürcüstan da sonradan bu bəyanatı təkrarladı və sözügedən formatın 2021-ci ildə Moskvada xarici işlər nazirlərinin müavinləri səviyyəsində keçirilən görüşündə iştirak etmədi. Bu da təbii ki, bu platformanın əhəmiyyətini müəyyən qədər azaltmış və təsadüfi deyil ki, 2021-ci ilin dekabrında ilk görüş keçirildi və növbəti görüş isə təxminən iki sonra-bugünlərdə keçirmək mümkün oldu. Əslində bu görüşü də uğurlu və nəticəli saymaq qeyri-mümkündür. Çünki Ermənistan sülh sazişinin müzakirəsini düzgün saymadı, eyni addımı iki il əvvəl keçirilən Moskva görüşündə də atmışdı və demişdi ki, sülh sazişi məsələsi Minsk Qrupu çərçivəsində müzakirə olunmalıdır. İndi artıq Minsk Qrupu yoxdur və indi Qərbin vasitəçiliyi tələbini İrəvan irəli sürür. Üstəlik, burada iştirak eləyən dövlətlər arasında prinsiplial məsələlərə münasibətdə ciddi fikir ayrılığı var. Bu səbəbdən də bu platformanın gələcəyi o qədər də yaxşı görünmür”.

Siyasi şərhçi güman eləmir ki, Gürcüstanın iştirak etmədiyi 3+3 formatında ardıcıl ciddi fasilələr olmadan görüşlər keçirmək və ciddi qərarlar qəbul etmək mümkün olsun: “Gürcüstanın 3+3 formatında iştirakı təbii ki, arzuolunandır. Ancaq nə qədər ki, Rusiyanın işğal etdiyi torpaqlarını Tiflis azad etmək tələbini irəli sürür, bu iştirak yaqin mümkünsüzdür. Çünki Rusiya Gürcüstanın bu formatda iştirakı xatirinə Abxaziyadan və Cənubi Osetiyadan imtina etməyəcək. Ona görə Gürcüstanı və Rusiyanı barışdırmağın yollarını axtarmaq mənasız vaxt itkisindən başqa bir şey olmaz. Baxmayaraq ki, son aylar Gürcüstanla Rusiya arasında müəyyən yaxınlaşma meyilləri hiss olunmaqdadır. Ola bilsin ki, 3+3 formatı üçün bundan sonra da fasilələrlə yenə də 5 dövlətin təmsilçilərinin toplantıları olacaq, ancaq Gürcüstanın ən azı yaxın illərdə buraya qoşulması və ciddi qərarların qəbul olunması çox çətin-dir. Həm də ona görə çətin-dir ki, iştirakçılar arasında bir sıra məsələlərə ciddi yanaşma fərqi var, maraqların toqquşması vəziyyəti mövcuddur. Bu da həmin formatın işinin səmərəsini xeyli azaldacaq”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

Azərbaycanda icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin və dövlət borcunun ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı hədlərinin, habelə 2024-cü ilin sonuna hədəflənən icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin yuxarı həddi müəyyən edilib.

Prezident İlham Əliyevin bununla bağlı imzaladığı fərmana əsasən, icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı həddi isə 24,0 faiz müəyyən edilib. Dövlət borcunun ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı həddi isə 30,0 faiz müəyyən edilib. Nazirlər Kabinetinə bu fərmandan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Qeyd edək ki, hər iki hədəf göstəricisində dəyişiklik olunacağı ötən həftə Maliyyə Nazirliyinin açıqladığı “2024-2027-ci illər üzrə ortamüddətli büdcə çərçivəsi” sənədindən məlum olmuşdu. Sənəddə qeyd olunurdu ki, Prezidentin 28 mart 2022-ci il tarixli 1637 nömrəli Fərmanı ilə 2022-ci və 2025-ci illər, 30 dekabr 2022-ci il tarixli 1950 nömrəli Fərmanı ilə isə 2023-cü və 2026-cı illəri əhatə edən icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin qeyri-neft ÜDM-ə nisbət göstəricisinin və ortamüddətli dövr üzrə dövlət borcunun ÜDM-ə nisbət göstəricisinin hədəflənən yuxarı hədləri müəyyən edilmişdi. Qeyd olunan normativ-hüquqi aktlar əsasında icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin qeyri-neft ÜDM-ə nisbət göstəricisinin yuxarı həddi 2022-ci ilin sonuna 27,5 faiz, 2023-cü ilin sonuna 25,0 faiz, 2025-ci ilin sonuna 20,0 faiz, 2026-cı ilin sonuna 17,5 faiz, dövlət borcunun ÜDM-ə nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı həddi isə 20,0 faiz həddində müəyyən edilmişdi.

Nazirlik bildirir ki, 2022-ci ilin yekununda icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin qeyri-neft ÜDM-ə nisbəti 22,4 faiz və yaxud hədəf göstəricidən 5,1 faiz bənd az olmaqla, büdcə qaydasının hədəflənən yuxarı həddinin qorunması təmin edilib. Buna əsasən qeyri-neft ÜDM-nin nominal həcmnin nəzərdə tutulan proqnozlardan yuxarı olması, icmal büdcənin qeyri-neft gəlirlərinin proqnoz göstəricidən artıq icra edilməsi və büdcə xərclərinə qənaət edilməsi sayəsində nail olunub: “Ötən

Dövlət borcu çoxalır: hökumət həm daxildən, həm xaricdən borclanmanı artırır

Azad edilən ərazilərin bərpası, enerji, kanalizasiya, su layihələri...

il makroiqtisadi proqnozlara və onlar əsasında aparılmış təhlillərə uyğun olaraq, 2023-2026-cı illər üzrə təsdiq olunmuş trayektoriya əsasında icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin qeyri-neft ÜDM-ə nisbət göstəricisinin yuxarı həddinin hər il 2,5 faiz-bənd azaldılması nəzərdə tutulurdu. Lakin 2024-2027-ci illərdə ölkənin müdafiə qabiliyyətinin və milli təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi, Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramının və sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyasının icrası, habelə yenilənmiş borc strategiyasına əsasən dövlət borcuna xidmətlə bağlı xərclərin artımı və digər çağırışlar böyük həcmdə əlavə maliyyə resursları tələb edir.

Qeyd edək ki, yenilənmiş makroiqtisadi göstəricilərə uyğun aparılan hesablamalara əsasən ortamüddətli dövrdə qeyri-neft sektorundan daxilolmalar üzrə əlavə artımlar proqnozlaşdırılsa belə, büdcə qaydasının mövcud hədəfləri (hər il 2,5 faiz-bənd azaldılması hədəfi) yuxarıda qeyd olunan xərc tələbatının tam maliyyələşdirilməsinə imkan vermir. Bu isə növbəti ortamüddətli dövrdə sözügedən nisbət göstəricisi üzrə hədəflənən yuxarı hədlərin trayektoriyasına yenidən baxılmasını və onların daha mü-

layim templərlə azaldılmasını şərtləndirir. Digər tərəfdən, Dövlət Neft Fondunun aktivlərinin son beş il ərzində əhəmiyyətli artımı, xarici dövlət borcunun isə azalması nəticəsində ölkəmizin makroiqtisadi dayanıqlılığının və maliyyə mövqeyinin güclənməsi yuxarıda sadalanan tədbir və proqramların icrası dövründə qeyd olunan yanaşmanı mümkün edir”.

Hökumət sadalanan amilləri nəzərə almaqla, hesab edir ki, büdcə qaydasının qeyd olunan lövbəri üzrə 2024-cü il üçün azalma tempinin bir qədər zəiflədilərək 2,5 faiz-bənddən 1,0 faiz-bəndə endirilməsi, növbəti illərdə isə daha sürətli azalma tempinin (2,0-2,5 faiz-bənd) bərpa olunması əlavə xərc ehtiyacları üçün maliyyə təminatının yaradılmasına imkan verə bilər.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən 2023-cü ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf templərinə əlavə təkan verilməsi məqsədilə müəyyən olunmuş prioritet sahələrdə infrastruktur layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün əlavə xarici borc vəsaitlərinin cəlb olunmasına imkan yarandıqı qeyd edilmişdi. Daha sonra Prezidentin sə-

rəncamı ilə strategiya sənədinə dəyişikliklər edilərək 2022-2025-ci illər üzrə dövlət borcunun ÜDM-ə nisbətinin yuxarı həddinin 2025-ci ilin sonunadək 30 faizi və xarici dövlət borcunun 2025-ci ilin sonunadək mütləq ifadədə 10,0 milyard ABŞ dollarını keçməməsi təsbit olunub.

Maliyyə Nazirliyi ortamüddətli dövrdə daxili borclanmanın yüksək tempini saxlamağı planlaşdırır. Bununla yanaşı, hökumət “dövlət büdcəsinin gəlir və xərclərinin əhəngdarlığının təmin edilməsi, təkmilləşdirilmiş büdcə qaydası çərçivəsində müəyyən olunmuş meyarların gözlənilməsi, Dövlət Neft Fondu aktivlərinin dayanıqlı səviyyədə saxlanılması, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yenidənqurma işlərinin, habelə dövlətin əsas funksiyalarının (sosial təminat, səhiyyə, müdafiə, dövlət borcuna xidmət və s.) maliyyələşdirilməsi məqsədilə qeyri-neft sektorundan əldə olunan gəlirlərin dövlət büdcəsi kəsirini tam təmin etməyə kifayət edəcəyi müddətdə daxili bazarda dövlət qiymətli kağızlarından daha aktiv istifadə edilməsi” zərurəti ilə izah edir.

Bununla yanaşı, nazirlik bildirir ki, Prezident tərəfindən müəyyən olunmuş bir sıra prioritet sahələr, o cümlə-

dən enerji və nəqliyyat sektoru, özünüməşğulluq və sosial müdafiənin gücləndirilməsi, gəmiqayırma zavodunun fəaliyyətinin genişləndirilməsi, su təchizatı və kanalizasiya şəbəkələrinin yenidən qurulması üzrə layihələrin maliyyələşdirilməsi üçün əməkdaşlıq etdiyimiz beynəlxalq maliyyə institutlarından xarici borcun cəlb edilməsi nəzərdə tutulur.

Məlumat üçün bildirək ki, 1 iyul 2023-cü il tarixinə beynəlxalq maliyyə bazarlarında yerləşdirilmiş istiqrazlar, habelə əməkdaşlıq etdiyimiz müxtəlif beynəlxalq maliyyə-kredit qurumları və xarici banklarla imzalanmış kredit sənədləri çərçivəsində faktiki istifadə olunmuş hissə üzrə yerinə yetirilmiş öhdəliklər nəzərə alınmaqla Azərbaycanın xarici dövlət borcu (birbaşa) 6576,9 milyon ABŞ dolları və ya 2023-cü il tarixi vəziyyətinə proqnozlaşdırılan ÜDM-in 10,0 faizini təşkil edib. Ötən il ərzində cəlb edilən vəsaitlər, yerinə yetirilən əsas borc öhdəlikləri, habelə xarici valyuta məzənnələrinə də baş vermiş dəyişikliklər nəzərə alınmaqla, 2023-cü ilin 01 iyul tarixinə xarici dövlət borcu ilin əvvəli ilə müqayisədə mütləq ifadədə 116,3 milyon ABŞ dolları və ya 1,7 faiz azalıb.

İmzalanmış kredit sənədləri çərçivəsində 2023-cü ilin ilk 6 ayı ərzində 62,0 milyon ABŞ dolları məbləğində vəsait istifadə olunub. Altı ayda hökumət daxili borclanma hesabına vaxtı çatmış 171,1 milyon ABŞ dolları məbləğində əsas xarici borc ödənişləri həyata keçirib.

2023-cü ilin 1 iyul tarixinə Azərbaycanın daxili dövlət borcu 4 milyard 970,3 milyon manat və ya ÜDM-in 4,5 faizini təşkil edib. 2022-ci ilin sonu ilə müqayisədə daxili dövlət borcunun səviyyəsi mütləq ifadədə 782,1 milyon manat məbləğində və ya 18,7 faiz artıb. Maliyyə Nazirliyi daxili dövlət borcunun belə artımını dövlət büdcəsi üçün tələb olunan vəsaitin təmin olunması, dövlət borcunun idarə edilməsi strategiyasına uyğun olaraq xarici borcun təcridən əvəzlənməsi məqsədilə xarici dövlət borcu üzrə vaxtı çatan əsas borc ödənişlərinin daxili borcla ödənməsi ilə əsaslandırır.

Yeri gəlmişkən, Hesablama Palatası aşağı faizli xarici borcun yüksək faizlə daxilədən cəlb edilən borcla ödənməsini yaxın və ortamüddətli dövrdə dövlət büdcəsi üçün əlavə ağır yük formalaşdıraraq amil kimi qiymətləndirməklə, bu siyasətə qarşı çıxır.

Çərçivə sənədinə görə, 2023-cü ilin sonuna Azərbaycanın dövlət borcunun (xarici və daxili) ümumi məbləği 26 milyard 803,6 milyon manat təşkil edəcəyi gözlənilir. Bu, 119 milyard 650,0 milyon manat məbləğində proqnozlaşdırılan ÜDM-in 22,4 faizini təşkil edəcək. Həmin dövrdə xarici dövlət borcu 10 milyard 848,2 milyon manat (6 milyard 381,3 milyon ABŞ dolları) və ya ÜDM-in 9,1 faizi həcmində, daxili dövlət borcu isə 15 milyard 955,4 milyon manat və ya ÜDM-in 13,3 faizi həcmində olacaqdır.

2024-cü ilin sonuna Azərbaycanın dövlət borcunun (xarici və daxili) ümumi məbləği 27 milyard 678,0 milyon manat həcmində olacağı gözlənilir. Bu isə həmin dövrə 118 milyard 383,3 milyon manat məbləğində proqnozlaşdırılan ÜDM-in 23,4 faizini təşkil edəcək. Həmin dövrdə xarici dövlət borcu 8 milyard 898,7 milyon manat (5 milyard 234,5 milyon ABŞ dolları) və ya ÜDM-in 7,5 faizi həcmində, daxili dövlət borcu isə 2024-cü ilin sonuna 18 milyard 779,4 milyon manat və ya ÜDM-in 15,9 faizi həcmində olacaqdır.

□ **Dünya SAKİT,**
“Yeni Məsəvat”

Bəyənilməyən Nəmuşka

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

**“Adımı güvəc qoy, amma ocaq üstə qoyma”
 (Azərbaycan ata sözü)**

Nazirlər Kabineti yanında Terminologiya Komissiyasının sədr müavini, Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu Terminologiya şöbəsinin müdiri Sayal Sadıqova uşaqlara qoyulan adlar barədə növbəti fətvə vermişdir. Sitat: “Adların verilməsində valideynlər həddindən artıq düşünməlidir. Adlar aydın, sadə, dəqiq olmalıdır. Elə adlar var ki, onlar gülüş doğurur, uşaqların gələcəyinə, taleyinə mənfi təsir edirsə onların qarşısı alınır. Məsələn, son dövrlərdə qeydiyyat idarələrinə uşaqlara “Viva”, “Azka” kimi adların qoyulması ilə bağlı müraciət olunub. Seva, Cana, Nəmuşka adları qoymaq istəyənlər də var”. Sitatın sonu.

Həmişə olduğu kimi, yenə açıqlamada Samovar adı lağa qoyulub. Guya pis addır. Əslində bu adın orijinalı Səməvərdir, mənası da cənnət bağı, göydeki bağ deməkdir. Hətta Samovar formasında belə gözəl addır. Hamımız səməvər çayından ölüürük, bulvarda bunu adama 30 manata verirlər, sən də mız qoyursan... Bəsti və Kifayət adından pisdirmi?

İkincisi, niyə dövlət insanların şəxsi həyatına bu qədər qarışmalıdır? “Uşaq mənimdirsə əgər” - şair demişken - adını da qoymaq ixtiyarım var. Necə olur, o boyda İlon Maska Amerika hökuməti uşağın adını “X ? A-12” - qısaca X qoymağa icazə verir (oxunması “İks Eş Ey Tvelv”-dir), azərbaycanlı “Ramazan” uşağa “Viva” adı qoya bilməz? Keçən ay göstərdilər, X hətta Ərdəğanla görüşə gəlmişdi, Rəcəb bəy ona top da bağışladı, “İks, necəsən” deyə halını sordu. Maskın başqa uşaqlarının da adı Y və Ekza Dark Sayderil-dir.

Dünyada belə orijinal insan adları çoxdur. Məsələn, ədəbiyyatla maraqlanan hər kəsə məlumdur ki, Nobel ödüllü kolumbiyalı yazıçı Qabriel Qarsia Markesin arvadının adı Mercedes idi. Çünki Markes ədəbiyyat uğurlarına görə Mercedes xanım borclu olduğunu dəfələrlə vurğuladı. İndi bizdə hansısa yazıçı arvadının adını Jiquli, Niva, cəhənnəmə, Lada qoysa, xalq, başda Sayal xanım olmaqla, onu hoydu-hoyduya götürər. İmkan verməzlər kişi roman yazsın.

Bax, yaradıcılıq azadlığı həm də bu cür əməllərdə üzə çıxır. İstənilən məktəbə get, sinifdə 30 Yusif, 45 Aylin, 60 Zəhəra oturub. Niyə bunların arasında nadir, yeni, valideyn fantaziyasıyla uydurulmuş adlar olmasın? Qədimdə Oğuz eli bu üzədən güclü idi. Uşaq buğyanı yıxırdı, adı qalırdı Buğac. Qələbə qazanırdı, olurdu Qazan. Düşməni basırdı, Basat adı alırdı. Yalan danışdı, Yalincıq-a çevrildi və sairə.

Hökumətin adqoyma prinsipləri özü-özlüyündə yanlışdır, ayrışdırıcılıq, korupsiya elementləri daşıyır. Pulunu verib istənilən adı yazdırmaq, əslində, mümkündür.

Ədliyyə Nazirliyinin saytında 2023-cü ildə ən çox qoyulan oğlan adları sırasında 11-ci yerdə Tunar adı gəlir. 545 uşağa qoyulubdur. Kimə mənə izah etsin görüm Tunar sözünün anlamı nədir? Heç bir anlamı yoxdur. Tamamilə uydurulma bir addır.

Yaxud, Raul adı da 2023-də ilk onluqdadır. Mənası nədir soruşun, ən yaxşı halda futbolçu, ya da Fidel Kastronun qardaşı deyəcəklər. Çünki bu adın nəinki bizim dildə, heç ispan dilində də mənasını düz-əməlli bilən yoxdur.

Əlbəttə, bütün Tunarlara, Raullara və onların valideynlərinə buradan salam göndərim. Mənim bu adlara heç bir etirazım yoxdur. Etirazım NK-nın “prinsiplərinə”dir. Tunara, Raula, o cümlədən Eltun (guya “əlin şəfəqi” mənası verir), Aylin (guya Ayın haləsi deməkdir), Aysun (buna da nəşə dəbdəbəli mənə uydurmaq çox asandır, məsələn, qoy olsun “Aydan gəlmə uşaq” - Ayın sunduğu-filan), Miray (heç bir fikrim yoxdur) kimi adlara icazə verirsənsə, Cana və Seva adlarına, həmçinin, Nəmuşka-ya da yaşıl işıq yandırmağa borclusan.

Xalqa heç olmazsa məişət səviyyəsində azadlıq verilməlidir. Bizə dövrün tələbinə uyğun, Bitqoyun, Robot, Aypə, Ayfonə, Əplbala, Teslaxan kimi adlar lazımdır. X adlı uşaq varsa, niyə Ə, Ğ, I da olmasın? Axı bu, uşağa seçilmişlik, orijinallıq aşılaraq. Bir də gördün yekəldi, milyarder oldu.

Mövzuya dəxli yoxdur, ancaq sayın oxuculara fürsətdən istifadə edərək bir köntöy sual vermək istəyirəm: bələdiyyənin üzvlərindən kiminsə adını eşitmisiniz? Çünki deyirlər hökumət gələn illərdə haçansa bələdiyyə seçkisinə hazırlaşır. Təzəsi olacaq, biz isə heç köhnənin üzvlərinin adını bilmirik.

Bəlkə də onlardan hansınınsa adı Nəmuşkadır.

Rusiyanın İrəvanda səfiri Sergey Kopırkin Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb. Musavat.com TASS-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidməti məlumat yayıb. Səfirin çağırılmasına səbəb Rusiyanın Birinci Kanalında yayımlanan verilişdə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla bağlı səsləndirilən ifadələrdir.

Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatına görə, İrəvan hesab edir ki, oktyabrın 23-də yayımlanan verilişdə “yüksək rütbəli Ermənistan rəsmilərinə ünvanlanmış təhqiramiz və tamamilə qəbul edilməz bəyanatlar” yer alıb: “Rusiya Federasiyasının Ermənistandakı səfiri Sergey Kopırkin Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb, görüş zamanı səfirə müvafiq etiraz notası verilib”.

Ermənistanın Rusiya səfirini çağırın nota təqdim etməsi İrəvanın Rusiyaya meydan oxuması kimi qəbul edilə bilərmi Moskva tərəfindən? Və bu gedişat haraya aparır?

Politoloq Azad Məsiyev “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, Nikol Paşinyanı Ermənistanda hakimiyyətə gətirən qüvvələr onu məhz Ermənistanı Rusiyanın orbitindən kənarlaşdırmaq üçün iqtidara gətiriblər. Nikol Paşinyan da hakimiyyətə gələndən ona verilən təlimatı həyata keçirməyə başladı və prosesi gün daha sürətlə və açıq şəkildə aparır. Paşinyan Soros Fondunun və ABŞ-ın Ermənistandakı diplomatik korpusunun dəstəyi ilə hakimiyyətə gətirilib. Birləşmiş Ştatlar Paşinyanın qəşinə-göştünə vurulmamışdı. Onu hakimiyyətə Rusiyaya qarşı projeni həyata keçirmək üçün gətiriblər: “ABŞ, Fransa Paşinyanı Ermənistanı üzərindən Cənubi Qafqazı tamamilə ələ keçirmək istəyir. Bunun üçün də ilk növbədə Rusiyanın Ermənistanı sınıqlandırılması, mümkün olduğu qədər nüfuzunu azaldıb sınıqlandırmaq planı qarşıya qoyulub. Bu projeni Paşinyan faktiki olaraq Ermənistanın dövlət siyasətinə çevirib. Bütün sahələrdə Ermənistanı anti-Rusiya siyasəti həyata keçirilməkdədir. Bu, açıq şəkildə özünü göstərir. İstər MDB-nin, istər KTMT-nin toplantılarına getməmək, istər Rusiya səfirini Xarici İşlər Nazirliyinə çağırın nota təqdim etmək, Rusiyaya ağır ittihamlar irəli sürmək nümayişkarənə şəkildə edilir. Vladimir Putinin həbsi ilə əlaqədar orderin parlamentdə ratifikasiya olunmasından sonra Ermənistan hakimiyyətindən Rusiyaya qarşı hər cür addım gözləmək mümkündür. Ona görə də rus səfi-

Ermənistan-Rusiya gərginliyi sürətlə artır - gözlənilən nəticə

Azad Məsiyev: “Gec-tez Rusiya Ermənistanda “cərrahi əməliyyat” həyata keçirəcək”

Yusif Bağırzadə: “Ermənistan rəhbərliyi öz mövqeyində düzəlişlər etməyəcəyi halda rəsmi İrəvan Rusiyanın sərt təpki ilə üz-üzə qalacaq”

Politoloq Yusif Bağırzadə isə bildirdi ki, Ermənistanın Rusiyaya nota verməsi Rusiyaya meydan oxumaqdan daha çox, Qərbbə “mən sizinləyəm” mesajını verməyə hesablanıb: “Yoxsa ki, Ermənistanın Rusiyaya meydan oxuyacaq gücü və imkanları yoxdur. Son dövrlərdə Ermənistan ictimaiyyətində anti-Rusiya ovqatının güclənməsi, Paşinyan hakimiyyətinin Qərbbə doğru reverans etməsi təbii olaraq Rusiyanı qıcıqlandırır və bütün mümkün vasitələrlə Ermənistanı təzyiq etməyə sövq edir. Xüsusilə də Paşinyanın Brüsseldə Parlament Assambleyasındakı çıxışı zamanı faktiki olaraq Rusiyaya qarşı kurs elan etməsi, Putinin həbsinə imkan verən Roma statutunu təsdiq etməsi, Ermənistan rəsmilərinin KTMT, Aİİ və hətta MDB-dən çıxmaqla bağlı səsləndirdiyi fikirlər rəsmi Moskvanı müəyyən addımlar atmağa sövq edir.

Rusiya Ermənistan rəhbərliyini “Qərbin öyüd-nəsihətlərinə qapılmaqda,” daxili və xarici siyasətdə “uğursuzluqlara görə məsuliyyəti öz üzərindən ataraq, Moskvanın üzərinə yıxmaq cəhdində,” “respublikanı bilərəkdən Rusiyadan üz döndərməyə həvəsli” ittiham edir. Ümumiyyətlə isə son bir neçə aydır ki, biz həm Ermənistan, həm də Rusiya rəhbərliyindən bir-birinin ünvanı-ya keçirəcək”.

na təhqidlərin və müvafiq notaların şahidi oluruq. Məsələn, avqustun 17-də Ermənistanın Rusiya səfirliyi məlumat yayaraq “Surmalu” ticarət mərkəzində faciəyə Rusiya strukturlarının bağlı olmasına dair yerli informasiya məkanında yayılan məlumatlardan hiddətini bildirərək Ermənistanı müvafiq nota təqdim etmişdi. Eyni şəkildə keçən ay da əvvəl sentyabrın 8-də Roma statutunun təsdiqindən sonra İrəvanın qeyri-dost hərəkətləri fonunda, həmçinin ayın 23-də İrəvanda Rusiya səfirliyinin nümayişçilər tərəfindən bloklaşdırılmasına etiraz olaraq Ermənistanı sərt nota təqdim etmişdi. İndi isə Ermənistan Rusiya səfirinə nota təqdim edib. Hadisələrin gedişatı onu göstərir ki, Paşinyan hakimiyyətinin bu şəkildə mövqeyi Ermənistan üçün ağır nəticələrə səbəb ola bilər. Ermənistan iqtisadiyyatının Rusiyadan asılılığı, Rusiyanın enerji resurslarına olan ehtiyacı, eləcə də ölkənin təhlükəsizliyinin təminatı üçün Rusiya hərbiçilərinə olan ehtiyacı onu deməyə əsas verir ki, yaxın vaxtlarda Ermənistan rəhbərliyi öz mövqeyində düzəlişlər etməyəcəyi halda rəsmi İrəvan Rusiyanın sərt təpki ilə üz-üzə qalacaq. Rusiyanın əlində Ermənistanı təzyiq imkanları kifayət qədərdir”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
 “Yeni Müsavat”

Azərbaycan postmüharibə dövründə, sentyabrda reallaşan antiterror tədbirlərinə qədər Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanması üçün var gücü ilə çalışdı. Bu istiqamətdə bütün səylər göstərildi, lakin Ermənistan hər vaxtlə boyun qaçırdı.

Antiterror tədbirlərindən, Xankəndinə bayraq sancmağımızdan, suverenliyimiz tam bərpa etdikdən, separatçı rejimin ləğvindən, məhvindən sonra sülh indi yalnız Ermənistan üçün vacib ola bilər. Azərbaycan bunu əlavə qan tökülməməsi üçün postmüharibə dövründə tələb edirdi. İndi isə vəziyyət tamamilə fərqlidir və yeni reallıqlar var. Hazırkı şərtlər daxilində sülh Ermənistanla lazımdır. Ancaq sezilən odur ki, Paşinyan son çıxışlarında ilin sonunadək sülh müqaviləsi imzalanmasından mümkünüyündən danışsa da, bu istiqamətdə əməli addımlar atmırlar. Avropa, Qərb də artıq təşəbbüskar görünür. Yeni tendensiya həm də onu tələb edir ki, regiona aidiyyəti olmayanların bölgədəki proseslərə qoşulması heç də arzuolunan deyil. Azərbaycan rəhbərliyinin ardınca Rusiya rəsmilərinin və bununla bağlı aydın mövqeləri olub. Hesab olunur ki, uzaq ölkələrin bölgədə mövcudluğu rifaha aparmır, əksinə, gərginliyi tətikləyir.

Bu kontekstdə yaxın vaxtlarda Avropada, Qərbdə sülh müzakirələri aparılması o qədər də inandırıcı görünmür. "Azərbaycan və Ermənistan liderləri bu ay Brüsseldə görüşməyəcək".

"Azadlıq Rədiosu"nın erməni xidmətinə bunu Aİ-nin Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar bildirib.

"Həqiqətən də, liderlərin Brüssel formatında üçtərəfli görüşü ilkin olaraq nəzərdə tutulduğu kimi, çox güman ki, ayın sonunda baş tutmayacaq".

Bu barədə Avropa İttifaqının Gürcüstan böhranı və Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar Ofisindən APA-nın sorğusuna cavab olaraq bildirilib.

Ancaq gedişat onu göstərir ki, yaxın vaxtlarda bu istiqamətdə Rusiyada müzakirələr baş tuta bilər. Həm 3+3 formatındaki müzakirələrin nəticələri, həm də bu danışıqlardan dərhal sonra Rusiya xarici işlər nazirinin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılması üzrə xüsusi nümayəndəsi İqor Xovayevin Azərbaycanla təcili səfəri bu cür düşüncələr yaradır.

Qeyd edək ki, oktyabrın 24-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Rusiya xarici işlər nazirinin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılması üzrə xüsusi nümayəndəsi İqor Xovayevi qəbul edib. Görüşdə Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh prosesinin perspektivləri, regionda mövcud vəziyyət və son inkişaf, eləcə də Tehranda 3+3 regional platforma-

2023-də sülh müqaviləsi olacaqmı - növbəti danışıqlar Rusiyada, yoxsa Avropada baş tutacaq...

Rəsmi İrəvanın qeyri-konstruktiv davranışları sülh müqaviləsi ilə bağlı ümidləri sual altına qoyur; ekspertlərdən ilginclik təhlillər

sı çərçivəsində keçirilmiş görüşün nəticələri müzakirə olunub. Nazir Ceyhun Bayramov öhdəliklərə zidd olaraq son 3 il ərzində Azərbaycan ərazisindən çıxarılmayan qanunsuz erməni silahlı qüvvələrinə qarşı həyata keçirilmiş antiterror tədbirləri nəticəsində Azərbaycanın öz suveren ərazilərinə nəzarəti tam olaraq təmin etməsindən sonra Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin qısa müddətdə razılaşdırılması üçün real şansların olduğunu diqqətə çatdırıb. Qarabağın erməni sakinlərinin Azərbaycanın qanunvericiliyi çərçivəsində ölkəmizin ərazisində Azərbaycan vətəndaşı kimi yaşaması üçün bütün imkanların yaradıldığı, bunun üçün reintegrasiya məqsədilə müvafiq portalın fəaliyyət göstərdiyi qeyd edilib. Görüş zamanı həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Bütün bu gedişatın fonunda proqnozlaşdırmaq olarmı ki, sülh danışıqlarının növbəti raundu Rusiyada reallaşacaq və orada hansısa çərçivə sənədi imzalanıb?

İlin sonunadək bunu gözləmək olarmı? Bəs nəticə olmasa, nə baş verəcək? Təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Paşinyanın Avropa Parlamentindəki son çıxışının əsas məhiyyəti Ermənistanın Qərbdə öz tutması və xarici vektoru tədrisən Qərbdə dəyişəcəyi barədə mesajlar təşkil edir.

"Konkret olaraq Rusiyanı Ermənistanda hakimiyyət çevrilisinə cəhdə ittiham etməsi və ümumiyyətlə, indiyədək apardığı siyasətə görə Paşinyanın sülh müqaviləsinin imzalanması üçün əsas vasitəçi kimi Qərbi gördüyünü söyləmək olar. Amma Tehran görüşündə Rusiya XİN rəhbəri Lavrovun "xoşbəxtliyi Brüsseldə axtaranlar bilsin ki, sülh üçün delimitasiya xəritəsi Rusiyadadır" açıqlaması bir daha göstərir ki, Rusiya Cənubi Qafqazda, konkret olaraq Ermənistanda mövqelərini və təsirini itirmək niyyətində deyil. Qarşıda Brüssel görüşünün olacağı barədə məlumatlar var, amma hələ ki tam rəsmi təsdiqini tapmayıb".

İsmayıl hesab edir ki, əgər Brüssel görüşü baş tartsa və orada Paşinyana ciddi təsir olarsa, mümkündür ki, sülh müqaviləsi ilin sonunadək imzalanınsın: "Yox, əgər daxili auditoriyanı Xankəndi şokundan sonra yenidən qıcıqlandırmamaq üçün zamanı uzadacaqsa, danışıqların Avropa və Rusiyada olmasından asılı olmayaraq iki aya sülh müqaviləsinin imzalanması real deyil".

Ekspertin sözlərinə görə, Tehran çıxışında Lavrovun delimitasiya ilə bağlı mövqeyi, yeni xəritənin Rusiyada olmasını vurğulaması ona hesablanıb ki, sülhdən əvvəl Rusiyanın köməyi ilə delimitasiya işlərinə başlansın və anklav kəndlər, o cümlədən müəyyən sərhəd pozuntuları ilə

mövcud problemlər delimitasiya komissiyası tərəfindən müzakirə edilsin: "Təbii ki, bu zaman Rusiya məkanı uyğun yer hesab olunacaq. Amma son günlər Rusiya-Ermənistan münasibətləri daha da gərginləşib, Rusiya səfəri Ermənistan XİN-ə çağırılaraq ərazi bütövlüyünü tanıdığı Azərbaycanın 86,6 min kv. km-lik ərazisinə o kəndləri daxil edir, amma dəqiq proqramı yoxdur".

Ekspert qeyd etdi ki, müqavilənin hansı qüvvənin məkanında imzalanmasının bizim üçün elə də əhəmiyyəti yoxdur: "Həm də bu iş hələ o səviyyəyə gəlib çatmadığından Brüsselimi, Moskvani seçməyimiz bir şey ifadə etmz. Amma bu işi öz təsiri altına almaq istəyən Qərb və Rusiyanın maraqları çərçivəsində siyasət addımlarımızı atırıq. Doğrusu da budur. Ermənistanın bu məsələdə tələskənliyinin səbəbləri var, amma ilin sonuna kimi bu işi imzaya bağlamaq çətin görünür. Ermənistan həm də 10 noyabr 2020-ci il razılaşmasının hələ bəzi maddələrini icra etmir. Azərbaycanın Naxçıvanla maneəsiz gediş-gəlişi üçün nəzərdə tutulan Zəngəzur dəhlizi məsələsi həll edilməyib... İnanmıram ki, ilin sonunadək bu işin yoluna qoyulmasına Ermənistanın hansısa töhfəsi olsun".

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə bu fikirdədir ki, Azərbaycanla Er-

menistan arasında sülh müqaviləsi üzrə çərçivə sazişinin imzalanması üçün real siyasi şans var: "Bu ayın sonunda Brüsseldə liderlərin görüşündə bu məsələyə tam aydınlıq gələcək. 3+3 formatı çərçivəsində, yaxud Rusiyanın vasitəçiliyi ilə sülh müqaviləsi bağlanmayacaq. Çünki Nikol Paşinyan buna getməyəcək. Brüssel formatı üzrə danışıqlar prosesi gedəcək və ilin sonuna kimi sülh müqaviləsinin bağlanması gözlənilir". M.Əsədullazadənin qənaətinə görə, Rusiyanın Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi elçisinin Azərbaycana səfəri və aparılan danışıqlar, sadəcə, Rusiyanın prosesdə olduğunu göstərir: "Azərbaycan üçün artıq fərqi yoxdur, ister Brüssel, yaxud Moskva sülh müqaviləsi bağlanmasına etiraz etmir. Amma Ermənistanın baş naziri Rusiya ilə əlaqələrini böhran vəziyyətə gətirib, Rusiyadan uzaqlaşmaq kursu götürüb. Ona görə də İrəvan Rusiyanın vasitəçiliyi ilə sülh müqaviləsini bağlamağa razı olmayacaq. Ümumiyyətlə, sülh müqaviləsinin bağlanması məkan baxımından çətin bir prosesdir. Azərbaycan Tiflisdə sülh müqaviləsinin bağlanmasını şərt kimi irəli sürməlidir. Brüssel və Moskva bu istiqamətdə rəqəbat aparır. Ona görə də ən optimal variant Tiflisdədir".

Bu arada, Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar "APRI Armenia" təhlil mərkəzinin onlayn konfransında deyib ki, "Ermənistan və Azərbaycan liderlərinin oktyabrın sonunda Brüsseldə keçirilməsi planlaşdırılan görüşü baş tutmayacaq". Report-un məlumatına görə, Aİ rəsmisi "Cənubi Qafqazda effektiv diplomatiyanın təmin edilməsi" adlı panelində çıxışda qeyd edib ki, bu görüşün başqa vaxt keçirilməsinin mümkünüyü üzərində iş davam etdirilir: "Biz Brüsseldə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında görüş təşkil etməyə çalışırıq. Prosesin ləng getməsinə baxmayaraq, inanırıq ki, bu, sənəd imzalanması ilə nəticələnecek".

Ermənistanın qeyri-konstruktivliyi prosesin maksimum uzadılmasına hesablanıb. Bu isə sülh müqaviləsinin tezliklə imzalanacağına dair ümidləri xeyli azaldır...

□ E.PASASOY,
"Yeni Müsavat"

Fələstin-İsrail müharibəsi başlandı. Yaxın Şərqdə dəhşətli, böyük bir müharibə olacağı haqda proqnozlar artıq özünü doğrultmaqdadır. Görünən budur ki, qlobal güclər bunun qarşısını almağa yox, körükləməyə həvəslidirlər.

Politoloqlar, hərbi ekspertlər bildirir ki, Livan, Suriya ilə yanaşı bu kontekstdə İran da hədəfdədir və Qərbin dəstəyi ilə İsrail üzərindən bu ölkə ilə də savaşa baş verə bilər.

Bunu İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu'nun "Hizbullah"a xəbərdarlıq etməsindən də sezmək mümkündür.

Bununla bağlı İsrailin baş naziri 24 oktyabrda Fransa prezidenti Emmanuel Makronla birgə mətbuat konfransında bəhs edib.

"Hizbullah" ciddi şəkildə bu müharibəyə qatılaraq səhv etsə, peşman olacaq", - İsrailin hökumət başçısı deyib.

Netanyahu əlavə edib ki, "Hizbullah" sanki "İkinci Livan müharibəsi"nin həsrətindədir. O, İsrailin lazım gələrsə, tədbir görəcəyini və "Hizbullah"a qarşı dağıntıların ağılaşmaz olacağını vurğulayıb.

"Hizbullah" dəhşətli nəticələrlə üzləşməli olacaq", - o əlavə edib.

Bu arada ABŞ-dən məlumat verilib ki, yüz minlərlə Amerika vətəndaşının Yaxın Şərqdən təxliyə edilməsinə hazırlaşır.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə "The Washington Post" qəzeti ABŞ hökumətinin fəvqəladə vəziyyət planları ilə tanış olan rəsmilərə istinadən yazıb.

Qeyd olunub ki, İsrail Müdafiə Qüvvələri (İDF) oktyabrın 7-də yəhudi dövlətinə hücum edən radikal HƏMAS hərəkətinin silahlılarını məhv etmək üçün Qəzza zolağında quru əməliyyatı həyata keçirdiyini elan etdikdən sonra təxliyə ehtiyacı kəskin şəkildə artıb.

Nəşrin həmsöhbətlərinin fikrincə, indiki vəziyyətdə tək-cə İsraildə deyil, həm də qonşu Livanda yaşayan ABŞ vətəndaşları xüsusi narahatlıq doğurur.

Göründüyü kimi, Yaxın Şərq alovlanır. Nəticələr nə ola bilər? Prosesin qarşısını almaq mümkündürmü, yoxsa öncədən yazılan ssenari elə bu idi?

AMİP Mərkəzi Şurasının sədri, politoloq Rəşad Bayramov İranın bütün mümkün variantlarla müharibədən yayındığını düşünür: "HƏMAS-İsrail qarşıdurması ilə Təl-Əvivin regi-

Yaxın Şərqdə dəhşətli müharibə anonsu - İran da hədəfdə

Rəşad Bayramov: "Bizim üçün ən vacib olan məsələ..."
Şəhla Cəlilzadə: "Türkiyə heç zaman İran və Fələstinə görə Qərblə müharibəyə girməz"

onal siyasətinə ciddi zərər vurmağa nail olan İran baş verənlərdən nə qədər qazanclı görünməyə, rəsmi Tehranın daha da irəli gedərək İsrailə birbaşa müharibəyə qoşulacağını düşünürəm. Çünki bu halda müharibənin İran ərazilərinə keçəcəyi şübhə doğurmur. Belə olan halda isə İran tək İsrailə qarşı deyil, onları dəstəkləyən böyük güclərə qarşı da vuruşmalı olacaq və eyni zamanda İslam ölkələrinin bir çoxu ilə problemləri səbəbindən onların da dəstəyini ala bilməyəcək. Bu mənada, İranın xarici işlər naziri Hüseyn Əmir-Abdollahianın "İsrailin Qəzzada fələstinlilərə qarşı hərbi cinayətləri dayanmasa, İran hərəkətə keçəcək" bəyanatına, sadəcə, HƏMAS-ın geri çəkilməsinə hesablanmış bəyanat kimi baxmaq lazımdır. Başqa sözlə desək, İran müharibənin uzanmasında hər nə qədər maraqlı olsa da onun öz sərhədlərinə keçməsinə istəmir.

Deyənlər tək-cə İrana aid deyil. Ümumiyyətlə, qlobal güclərin təhriki ilə başlayan bütün savaşlarda onların əsas məqsədlərindən biri hərbi əməliyyatların öz sərhədlərindən maksimal dərəcədə uzaq saxlanmasıdır. Bu, həmin güclərə daha az itkilərlə öz rolunu və təsir gücünü təsdiq etməyə imkan verir.

İndiki mərhələdə müharibənin arealının genişlənməsi bir çox faktorlardan, müharibənin hansı ssenariyə davam edəcəyindən, quru əməliyyatının olub-olmayacağından,

müharibənin müddətindən və hansı ölkələrin müharibədə iştirak edəcəyindən asılıdır. Rəsmi Təl-Əviv HƏMAS tam məğlub olmağa və ya təslim olmağa qədər dayanmaq niyyətində olmadığını bildirib. Bu isə tək-cə HƏMAS-la yox, ona dəstək verən digər qüvvələr - Livanda "Hizbullah", Suriyada İranla bağlı qruplaşmalarla da qarşıdurma deməkdir. Bura ya İsrailin Qəzzadakı fələstinliləri Sina yarımadasına köçürmək cəhdinə qarşı çıxan Misir, İordaniya kimi dövlətləri də əlavə etsək, o zaman vəziyyətin daha kəskin xarakter alacağını deyə bilərik. Çünki belə olacağı halda İsrail də öz ətrafında beynəlxalq koalisiyanın yaranmasına nail ola bilər.

Bu isə indiki halda Qərbin maraqlarına cavab vermir. Çünki belə ssenariyə Qərb intensiv şəkildə İsrailə silah ehtiyatlarını göndərmək məcburiyyətində qalacaq. Bu isə Ukraynaya dəstəyin kəskin şəkildə azalması və ya tamamilə kəsilməsi ilə mümkündür. Qərbdən böyük maliyyə axını və silah dəstəyini itirəcəyi halda Ukraynanın Moskvaya müqavimət göstərməsi isə mümkünsüz görünür. Rusiya bundan istifadə edə və Ukraynada artıq neçə ildir ki, əldə edə bilmədiklərini təmin etmiş olar. Rusiyanın Ukrayna ilə müharibədə üstünlük əldə etməsi isə onun digər regionlarda da, o cümlədən Cənubi Qafqazda təsir imkanlarını artırır. Üstəgəl, dünyada hasil edilən neftin təxminən 30 faizə qədərini

Yaxın Şərq ölkələri tərəfindən hasil edildiyini nəzərə alsaq, böyük miqyaslı müharibə global iqtisadi fəsadlara səbəb ola bilər ki, bu da eyni şəkildə Avropa ölkələri üçün də ağır nəticələrə gətirib çıxara bilər.

Bunları nəzərə alaraq demək olar ki, ABŞ və Avropa da müharibənin miqyasının böyüməsində maraqlı deyillər. Onlar yaxşı başa düşürlər ki, müharibəyə qoşulmaları ərəb ölkələrinin onlardan uzaqlaşmasına, Tehran və Ankara ilə yaxınlaşmasına səbəb ola bilər. Eyni şəkildə Qərbdən gələn təhlükə fonunda Yaxın Şərqdə Rusiya və Çinin də mövqeləri möhkəmlənə bilər. Bu baxımdan, kollektiv Qərb, xüsusilə də ABŞ HƏMAS-İsrail qarşıdurmasının kənara çıxmasında maraqlı deyil.

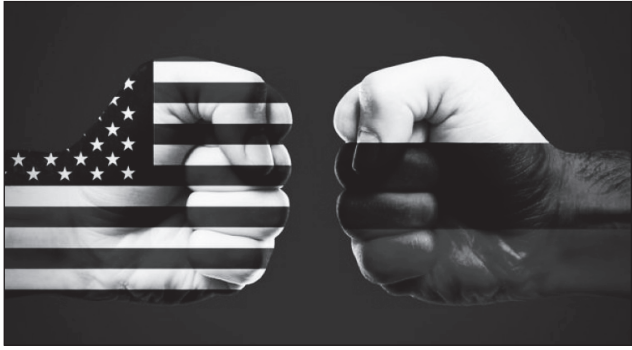
İsrailin quru əməliyyatlarına başlamamasının da əsas səbəbi məhz elə budur. İsrail yaxşı başa düşür ki, təkbaşına quru əməliyyatlarına başlamaq çoxlu sayda İsrail əsgərinin ölümünə səbəb ola bilər. ABŞ isə anlayır ki, quru əməliyyatlarında İsrailə dəstək vermək, İran başda olmaqla, digər oyunçuların prosesə açıq müdaxiləsinə səbəb olar.

Amma problem ondadır ki, nə global güclər, nə də HƏMAS-ı və İsraili dəstəkləyən dövlətlər münasibətinin dayandırılması üçün real addımlar atmırlar. Nəticədə isə hər gün hər iki tərəfdən dinc insanlar, mülki şəxslər, o cümlədən qadınlar və uşaqlar öldürülür.

Sözsüz ki, Yaxın Şərqdə baş verənlər Azərbaycan

dövləti və xalqı tərəfindən də yaxından izlənilir. İsrail bizim strateji tərəfdaşımız, Fələstin isə Azərbaycanın da təmsil olunduğu İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvüdür və bu təşkilatda Fələstin məsələsi ən prioritet məsələlərdən hesab olunur. Biz təbii olaraq öz siyasətimizdə həm İsrailə, həm də Fələstinlə münasibətlərdə balans qorumaq məcburiyyətindəyik. İndi bizim üçün ən vacib məsələ Yaxın Şərqdə baş verənlərin regionumuza sıçramasından ibarət olmalıdır".

Beynəlxalq münasibətlər üzrə şərhçi Şəhla Cəlilzadə də İranın birbaşa müharibəyə girecəyini düşünür: "İranın HƏMAS, Hizbullah kimi təşkilatları silahlandıraraq, təlimləndirib, onların vasitəsilə İsrailə, o cümlədən Yaxın Şərqdəki digər rəqib güclərə zərbə vurmağa çalışdığı danılmazdır. Məhz buna görə də bu proksi qüvvələrin yerləşdirildiyi ölkələr, o cümlədən Livan, Suriya hazırda İsrail silahlı qüvvələrinin hədəfinə təşkilatlı şəkildə daxil olmaqdadır. Lakin İranın birbaşa olaraq müharibədə iştirakı yaxın gələcəkdə real görünmür. Çünki bu, İranda hazırda mövcud rejimin sonu, hətta gələcəkdə ölkənin parçalanması demək ola bilər. "The Endowment for Middle East Truth" beynəlxalq təşkilatı deyib ki, İranın daxili parçalanmasında etniklərdən, xüsusilə güney azərbaycanlılardan istifadə etmək olar. İranda başa düşürlər ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərlərini göndərərək və bəyan edib ki, eyni şəkildə qarşı açıq müharibəyə başlasalar, bütün Qərb dünyası ilə üz-üzə qalacaqlar. ABŞ artıq bunun anonsunu verib, öz "F-16"larını, hava hücumundan müdafiə sistemlərini bütün Yaxın Şərq regionu boyu yerləşdirib, əsgərl

Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayandan az sonra Qərb, Avropa RF-yə ağır sanksiyalar tətbiq edəndə, belə gözləntilər vardı ki, maksimum 6 ay sonra bunun ciddi nəticələri görünəcək. Rusiyanın qısa müddətdə iqtisadi baxımdan çökəcəyi, hətta təslim olacağına da ir iddialar, proqnozlar verildirdi. Lakin bu gözləntilər hələ də özünü doğrultmayıb. “Rusiya hakimiyyəti ölkəni daha 5-10 il beynəlxalq sanksiyalar altında saxlamağa hazırdır”.

“Yeni Müsavat” bildirir ki, bunu Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bildirib. Kreml rəsmisi Al-nin sanksiyalar üzrə xüsusi nümayəndəsi Devid Sallivanın Ukraynada müharibə bitdikdən sonra belə Rusiyaya qarşı məhdudiyyətlərin qaldırılma-yacağı ilə bağlı bəyanatına belə cavab verib. “Rusiya onilliklərdir bu rejimdə yaşayır və kifayət qədər uyğunlaşıb. Belə zaman üfqləri bizi qorxutmur. İqtisadiyyatımızı cilovlamaq cəhdlərinin davam edəcəyini proqnozlaşdırmaq olar”, - Peskov deyib.

Maraqlıdır, Rusiya gerçək-dən ağır sanksiyalar altındadır, bəs onu ayaqda saxlayan səbəblər hansılardır? Gerçək-dənmi bu şərtlər daxilində Rusiya 10 il də duruş gətirməyə qadirdir? Onu da demək lazımdır ki, Rusiyaya qarşı 11 sanksiya paketində Avropa İttifaqı sürət, yüksək qiymət və ya qlobal çatışmazlıqlar səbəbindən tədarükü başqa mənbələrdən əvəz edilə bilməyən 34 növ kritik xammal üçün istisna-

lar tətbiq edib. Belə ki, Al-nin bu resurslara çox ehtiyacı var, çünki onlar elektronika, günəş panelləri və elektrik nəqliyyat vasitələri, eləcə də aerokosmik və müdafiə kimi ənənəvi sənaye sahələrində mühüm rol oynayır.

Bu arada Avropa Komissiyası (AK) tezliklə bir sıra Avropa İttifaqı ölkələri ilə Rusiya Federasiyasına qarşı mümkün 12-ci sanksiyalar paketinin təfərrüatları ilə bağlı məsləhətləşmələrə başlayacaq. Bu həftəsonu və ya gələn həftənin əvvəlində Avropa Komissiyası növbəti sanksiyalar paketi ilə bağlı Avropanın bir çox dövlətləri ilə bağlı qapılar arxasında məsləhətləşmələr keçirəcək. Belə ki, “qara siyahı”ya Rusiya alimlərinin alınması daxil ediləcək. Eyni zamanda adı açıqlanmayan bir Al diplomati jur-nalistlərə deyib ki, G7-də təmsil olunan Qərb dövlətləri yaxın bir neçə gün ərzində Rusiya alimlərinə qadağa elan etməyə hazırlaşır. Bu arada, Litva və Polşa artıq sanksiya təkliflərinin təfərrüatlı variantlarını təq-

Rusiya Qərbə “meydan oxudu”: 10 il sanksiyalar altında yaşaya bilərik - bəs mümkündürmü...

Kreml açıqladı ki, hakimiyyət ölkəni daha 5-10 il beynəlxalq sanksiyalar altında saxlamağa hazırdır, Avropa İttifaqı isə cəzaların 12-ci paketini elan edəcək;

Vahid Əhmədov: “Rusiya böyük dövlətdir və kifayət qədər ehtiyatı var, amma...”

dim ediblər. Beləliklə, Litva Al-dən “Rosatom”la yeni tranzaksiyalara qadağa qoyulmasını və Rusiyadan uran, LNG və poladın alınmasına qadağa tətbiq etməsini, Rusiya şirkətlərinə IT xidmətlərinin göstərilməsini məhdudlaşdırmasını, lazer texnologiyalarının Rusiya Federasiyasına ixracını dayandırmasını istəyir.

Həmçinin Litva hakimiyyəti Rusiya hərbiçiləri üçün ixracı qadağan edilməli olan 77 zəruri mal müəyyən edib. Bun-

dan əlavə, Vilnüs qeyd edib ki, Rusiya Al şirkətlərinin təqdim etdiyi bulud texnologiyalarından istifadə edir. Öz növbəsində Polşa “Rosatom”la iş gör-mək, IT xidmətlərinin göstərilməsi, Al-dən maye qaz və al-maz idxalına qadağa qoyul-masını istəyir. Estoniya Rusiya Federasiyası ilə tam ticarət embarqosu tətbiq etmək niy-yətindədir, lakin Tallinin təklif-ləri hələ də işlənmə mərhələ-sindədir. “Avropa İttifaqının (Al) yeni sanksiyalarına hazı-

rıq”. Bunu isə Rusiya xarici iş-lər nazirinin müavini Alek-sandr Qruşko deyib. O bildirib ki, yeni məhdudiyyətlər tətbiq oluna bilər: “Lakin əvvəlki təc-rübə göstərir ki, sanksiyalar iş-ləmir. Biz cavab tədbirləri barədə düşünəcəyik”.

Parlamentin İqtisadi siya-sət, sənaye və sahibkarlıq ko-mitəsinin üzvü Vahid Əhmədov “Yeni Müsavat”a qeyd et-di ki, Rusiya böyük dövlətdir və kifayət qədər ehtiyatı var. Deputatın sözlərinə görə, Ru-siyanın ərazisi çox genişdir və potensialı nəhəngdir: “Ona görə iqtisadiyyatı sanksiyalara dözü. Amma bu müddətdə tət-biq edilən cəzaların təsirləri ciddi şəkildə olacaq. Onsuz da müx-təlif sahələrə təsirləri mövcud-dur. İnənmirəm ki, əlavə sanks-iyalar bir 10 il də olsa iqtisadiyya-ta təsirsiz ötürsün. Əgər inkişaf yoxdursa, yerində sayırsa, de-məli, təsirləri olacaq”.

İqtisadçı Rəşad Həsəno-vun “Yeni Müsavat”a bildir-diyyə görə, Rusiya iqtisa-diyyatı nə qədər dözə bilər məsələsi özü mübahisəlidir.

Ekspert burada söhbətin əhalinin rifah səviyyəsindən getdiyini bildirir. “Rusiya nə-də şanslıdır? Gəlin, buna ba-xaq. Əvvəla, əhalisi yüksək komfort yaşayışa öyrəşməyib. Bir avropalı kimi deyil. İkincisi, beynəlxalq münasibətlərdə çox dözümlüdür. Bundan əla-və, mühüm məsələ Rusiyanın resurs ölkəsi olmasıdır. Bu da sanksiyaların təsirlərini neytrallaşdırmağa kömək edir. Nəhayət, üçüncüsü - Rusiya ilə qanun və qanunlaşdırma əməkdaşlığı etməyə ölkələr tapılır”, - deyir iqtisadçı belə qiymətləndirir. **R.Həsənov hesab edir ki, Rusiya hakimiyyətindən iqtisadi vəziyyətin hesabını istəyən daxildə bir icma yox-dur:** “Bütün bu sanksiyalar Rusiya iqtisadiyyatının gələ-cəyini eridir. Rusiya texnologi-yanı tətbiq edərək siyasi statu-suna uyğun iqtisadiyyatını inkişaf etdirməli idisə, bu gün onlardan məhrumdur. Bu da rus xalqının gələcəyini müəy-yənləşdirir”.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

Soltan Məmmədov: “Fransanın neomüstəmləkəçilik siyasətini regionumuza gətirmək cəhdlərini müşahidə edirik”

Fransanın Ermənistanı silahlandırmaq təşəbbüsü Cənubi Qafqazda davamlı sülhün təmin olunmasına təhdid yaradır. Çox təəssüf ki, biz Fransanın ənənəvi neomüstəmləkəçilik siyasətini regionumuza gətirmək cəhdlərini müşahidə edirik.

Bunu APA-ya açıqlama-sında Milli Məclisin deputatı **Soltan Məmmədov** deyib.

Soltan Məmmədov qeyd edib ki, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etməsindən sonra bəzi dövlətlərin, xüsusilə də Fransanın atdığı addımlar bölgəni daim gərginlikdə saxlamaq, beləliklə də regional

proseslərə təsir imkanları əldə etmək məqsədi güdür.

Deputat bildirib ki, Fransa Vətən müharibəsindən sonra dəfələrlə Azərbaycana qarşı qərəzli addımlar atıb. Yüksək vəzifəli şəxsləri təxribatçı addımları, diplomatik etikəti və beynəlxalq hüquqa zidd açıqlamaları münasibətlərdə etimadın

ciddi şəkildə zədələnməsi-nə səbəb olub: “Fransa BMT səviyyəsində Azərbaycana qarşı qərarların qəbul edilmə-sinə çalışdı, lakin bu təşə-büslər uğursuzluqla nəticə-ləndi. Fransa hökumətinin və parlamentinin qəbul etdiyi sənədlər, müxtəlif səviyyələrdə Azərbaycana təzyiq göstər-mək cəhdləri uğursuz oldu. Ermənistanla göndərilən Avro-pa İttifaqının missiyası da heç bir praktik nəticəyə nail ola bil-mədi. İndi isə Ermənistanı si-

lahlandırmaq, hərbi attaşə tə-yin etmək, hərbi instruktorlar göndərmək kimi ideyalar irəli sürülür. Fransa hökumətinin atdığı addımlar yalnız bir mən-tiqə əsaslanır ki, nəyin bahası-na olursa olsun regional pro-seslərə müdaxilə etmək imka-nı qazansınlar.”

Soltan Məmmədov vur-gulayıb ki, Fransanın Ermə-nistanla hərbi sahədə əməkdaşlığı genişləndir-mək məqsədilə atdığı ad-dımlar yeni münaqişələr üçün zəmin yaratmağa he-sablanıb. Bu cür təşəbbüs-lər Makron hökumətinin Cə-nubi Qafqazda sülhün tə-min edilməsində maraqlı ol-madığının göstəricisidir. Er-mənistan isə təhlükəsizlik bəhanəsi altında əslində bölgədə səngiməkdə olan gərginliyi artırmağa can atır: “Tehrandan 3+3 regional məşvərət formatının nazirlər səviyyəsində keçirilən birinci görüşündə iştirakçılar regional problemlərinin həllində məhz bu regionda mövcud olan ö-lkələrin əsas rol oynaması ba-rədə konsensusa gəlib. Lakin

İsrail BMT nümayəndələrinə viza verməyəcək

İsrail BMT nümayəndələrinə viza verməyəcək. APA “The Times of Israel” nəşrinə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Tel-Əvivin təşkilatdakı daimi nümayəndəsi Gilad Erdan bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu qərarın qəbul olunmasına səbəb BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreşin HƏMAS-İsrail münaqişəsi ilə bağlı bəyanatları olub: “HƏMAS terror təşkilatı İsrail sərhədini keçib böyük eksəriyyəti mülki şəxslər olmaqla 1400 nəfəri öldürdüyü halda, Quterreş BMT Təhlükəsizlik Şurasının HƏMAS-İsrail münaqişəsi ilə bağlı keçirilən iclasında deyib ki, HƏMAS səbəbsiz yərə hücum etməyib və bunu etiraf etmək lazımdır”.

Erdanın sözlərinə görə, BMT Baş katibinin humanitar mə-sələlər üzrə müavini Martin Qriffitsə viza verilməsindən artıq imtina edilib.

“Onlara dərs vermənin vaxtı çatıb”, - deyir o vurğulayıb.

biz bu gün bir daha müşahidə edirik ki, Ermənistan hökumə-tinin imza atdığı sənədlərdə bəyan etdikləri ilə real addım-ları bir-birini tamamlamır. Rəs-mi İrəvan regiondan uzaq dövlətlərin Cənubi Qafqazda-kı proseslərə müdaxilə etmə-sinə şərait yaratmağa çalışır.

Bu, bir daha Ermənistanın re-gionda sülhün əldə edilməsi-nə maneə yaratmağa çalışdığını, öz ölkəsinin, xalqının və bütövlükdə regionun təhlükə-sizliyi ilə bağlı aydın, səmərəli və tərəfdaşlarda etimad yara-dacaq strategiyaya malik ol-madığını göstərir”.

Qərb Rusiya ilə münasibətləri demək olar tamamilə korlayandan, savaşa başlayandan sonra Qərbin bir neçə global sahibkarı əks-mövqe sərgiləyib. Bu dəfə milyarder İlon Mask oxşar bəyanatla çıxış edib.

“X” platformasında onlayn müzakirədə çıxış edən Mask deyib: “Biz Ukraynada sülh tapmalıyıq və düşünürəm ki, Rusiya ilə normal münasibətləri bərpa etməliyik. ABŞ-ın siyasəti Rusiyani İran və Çinlə ittifaqa qoşulmağa məcbur edir və Rusiya, Çin və İranın itti faqi global münaqişədə Qərbi məğlub edə bilər. Çin və Rusiya ilə sərt qarşıdurma ABŞ üçün fəlakətli ola bilər, çünki zəngin xammalı olan Rusiya və fenomenal sənaye potensialına malik Çin nəhəng birləşmədir”.

Mask bu bəyanatla nə demək istədi? O, hazırkı siyasətin bütövlükdə dünya üçün ziyanlarından, yaxud ABŞ-ın zərər çəkəcəyindən narahatdır, yoxsa öz biznes maraqlarından çıxış edir? Bütün hallarda, o haqlıdır mı?

Mövzu ilə bağlı politoloq Qabil Hüseynli “Yeni Müsavat”a dedi ki, Mask siyasətdən başı çıxan adam deyil: “Amma Amerikada prezidentliyə namizəd olmaq istəyir. Özünün biznes fəaliyyətini kənara qoyub, indi səriştəsiz, gerçəkliklərə uymayan, qeyri-elmi xarakter daşıyan müxtəlif iddiaları dövrüyyəyə buraxmaqla məşğuldur. Onun taktikasında Amerika ictimai rəyini ələ almaqla seçkiləri qazanmaq məqsədi var. Hələ açıq elan etməyib, amma bunun davranışları, hərəkətləri, söylədikləri təcrübəli adama səriştəsiz kimi görünə bilər. Hətta öz məqsədlərini bu dairələrdə reallaşıdır bilər. Ona görə Maskın məsləhətçiləri də olsa, global proseslərdə pıyada adamdır. Onun indi söylədiklərinin hamısı sırf təbliğat xarakteri daşıyır. Məqsədi Amerikada daha üstün mövqelərə gəlməkdən ibarətdir.

Amerikada Baydenin yenidən seçiləcəyinə də inamım azdır. Donald Tramp da səriştəsizliyini sübut etdi, indi də danışdıqlarının hamısı naşı fikirlərdən, sırf təbliğat xarakteri daşıyan, reytinglərə hesablanmış danışıklardan ibarətdir. Ona görə Trampın da, Baydenin də

İlon Mask Rusiya ilə münasibətləri düzəltməyə çağırırdı - siyasi, yoxsa biznes marağı...

Ekspertlər hesab edir ki, Mask prezident seçilmək üçün siyasi arenada fikir formalaşdırır

prezident olacağını sanıram, hər ikisi keçmiş etapdır”.

Siyasi şərhçi Tofiq Abbasov da mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a fikirlərini açıqladı: “İlon Mask son dövrlərdə artıq siyasi oyunlarda olduğunu diqqətlərə gətirir. Çünki onun adətən bəyanatları tez-tez səslənir. O, həm də istifadəçilərin nəzərinə çatdırır ki, bu işlərdən xəbərdardır, özünün baxışları, proqnozları var. Bir növ mənə diqqət yetirin. Əslində o, son vaxtlar bir çox məsələlərlə bağlı proqnozlar verir. O bildirir ki, “insider” məlumatları var, yeni siyasi təhlillərin içərisindən gələn məlumatları var, həm də diqqətlərə çatdırır ki, siyasi dairələrlə əlaqədədir. Həm də o əlaqədə olduğu siyasi dairələrlə bağlı onların mövqeyini açıqlayır. Boynuna almasa da, bəzi dairələrin baxışlarını nümayiş etdirir. Bilirik ki, keçmiş “Twitter” şəbəkəsinin ictimaiyyətə nə dərəcədə təsiri var. Əlbəttə, belə böyük bir platforma ixtiyarında olduğu halda, niyə də özünün siyasi ambisiyalarını bildirməsin, onlarla bağlı baxışlarını açıqlamasın. Amma mən demədim ki, o, naşı obrazında çıxış edir. Çünki onun bir neçə

proqnozuna, çıxışına fikir vermişəm, hətta diqqəti cəlb edən fikirlər səsləndirir. Bu da göstərir ki, onun ciddi siyasi planları var. Haqqında danışdığımız Rusiya-Ukrayna məsələsi ki var, dünyanın global siyasi gündəliyində öndə gedir. Rusiyanın Ukrayna cəbhəsində savaşı həm də Qərbin Rusiyani məhşər ayağına çəkməsi deməkdir. Bir yandan Rusiyanın həm resursu xərclənir, digər yandan, Ukrayna böyük itkilərlə üzləşib, faktiki olaraq iki pravoslav xalqını toqquşdurmaqla Qərb burada da öz xeyrini götürür. Bu heç kim üçün sirr deyil. İki ölkənin savaşından qazanclar əldə edilir. Burada söhbət təkcə silah-sursatdan getmir. Mövcud potensialın xərclənməsindən gedir ki, güclü dövlətlər onların cəbhəxanalarını istifadə etsinlər. O biri dairələr də bundan qazanc əldə edirlər. Avropada da insanlar, siyasi dairələr Rusiya ilə bağlı bir neçə qütbə bölünüb. Necə ki, İsrail-Fələstin qarşıdurmasında dünya parçalandı. Bir hissə İsrailə, digəri də Fələstinə dəstək verdi. Burada da eynilə dünya iki hissəyə parçalanıb. Avropanın özündə də, “Bəsdür Ukraynaya kömək göndər-

dik, biz Rusiya ilə münasibətləri itirə bilmərik”, - deyə çıxış edənlər var. Mənə elə gəlir ki, İlon Mask ikinci düşərgənin nümayəndəsidir”.

Politoloq Elxan Şahinoğlu da maraqlı fikir bildirib. O deyib ki, İlon Maskın ABŞ prezidentliyinə iddiasını ortaya qoyacağını istisna etmir: “Onun vaxtilə inşaat və hotel sektorunda ad qazanmış keçmiş prezident Donald Trampdan nəyi əskikdir? Donald Tramp atasından qalma varidatla iş dünyasında ad qazandı, İlon Mask isə bütün qazandıqlarını özü əldə edib. İlon Mask son zamanlar siyasi açıqlamalar verir, indi də deyib ki, ABŞ-ın Ukraynani atəşkəsə yönləndirməsi və Rusiya ilə münasibətləri normallaşdırması daha düzgün addım olar. Mask bildirib ki, Rusiya və Çinlə sərt qarşıdurma ABŞ üçün fəlakətli nəticələr doğura bilər. Biznesdə bütün zirvələri fəth edən şəxs adətən özünü siyasətdə sınağa qərar verir, fikrimcə, İlon Mask da bu haqda düşünməyə başlayıb. Hər halda, İlon Mask 80 yaşını haqlayan Cozef Baydendən pis prezident olmayacaq”.

□ **Afaq MİRAYIQ,**
“Yeni Müsavat”

MN: “Qazaxıstanda NATO-ya aid heç bir yeni mərkəz açılmayıb”

Qazaxıstanda NATO-ya aid heç bir yeni mərkəz açılmayıb. APA TASS-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə Qazaxıstanın Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat Xidməti məlumat yayıb.

“Qazaxıstanda NATO-nun Sülhməramlı Əməliyyatları Mərkəzinin açılması ilə bağlı yayılan məlumatlarla əlaqədar bildiririk ki, bu ilin 23 oktyabr tarixində ABŞ-ın Qazaxıstandakı səfiri Daniel Rozenblumun iştirakı ilə Almatı şəhərində Qazaxıstan Müdafiə Nazirliyinin Sülhməramlı Əməliyyatları Mərkəzinin yeni konfrans zalının rəsmi açılışı olub”, - nazirlikdən bildirilib.

Qeyd olunub ki, mərkəz 2006-cı ildən Qazaxıstan Silahlı Qüvvələrinin sülhməramlı kontingentini təkmilləşdirmək üçün nəzərdə tutulmuş təhsil müəssisəsi kimi fəaliyyət göstərir.

KİV: “Paşinyan Ermənistanı Rusiyanı nüfuzdan salmağı əmr edib”

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan ölkəsində Rusiyanı nüfuzdan salmağı əmr edib.

APA xəbər verir ki, bu barədə yerli “Joğovurd” nəşri yazıb.

Nəşrin sözlərinə görə, bir aylıq fasilədən sonra hakim “Vətəndaş müqaviləsi” partiyasının üzvləri Paşinyanın rəhbərliyi ilə kollegiya iclası keçirib. İclas zamanı Paşinyan və partiya üzvlərinin əsas müzakirə etdiyi məsələ hakimiyyətin qorunub saxlanması olub.

Ermənistan hökumətinin rəhbəri iclasda partiya yoldaşlarına deyib ki, ruslar onun əlindən hakimiyyəti almaq istəyir, bu səbəbdən hakimiyyəti saxlamaq üçün sərt və dəqiq addımlar atılmalıdır.

Paşinyan Ermənistan cəmiyyətində anti-Rusiya əhval-ruhiyyəsini dərinləşdirməyi tapşırıb.

Nəşr onu da əlavə edib ki, Paşinyan qarşıya qoyulan məqsədlərə çatmaq üçün bütün resurslardan istifadə etməyi və anti-Rusiya tezislərinin istənilən platformada təbliğini əmr edib.

İran vətəndaşı Ermənistanı həbsxanada öldürülüb

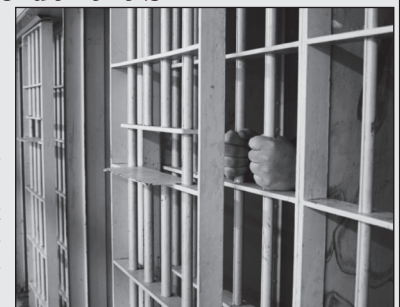
Ermənistanı həbsxanada 67 yaşlı İran vətəndaşı öldürülüb.

APA Shamshyan.com-a istinadən xəbər verir ki, oktyabrın 21-də saat 06:30 radələrində polisə komada olan əcnəbinin xəstəxanada öldüyü barədə signal daxil olub.

Mərhumun 67 yaşlı İran vətəndaşı Vanud Aradinejad olduğu müəyyən edilib.

Həmin şəxsin məhkumlar üçün olan xəstəxanadan götürüldüyü bildirilib.

Hadisə ilə bağlı “qəsdən adam öldürmə” maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Putin Pekindən əliboş qayıtdı - səbəb

Ötən həftə dünya siyasi gündəmini İsrail-HƏMAS qarşdurması zəbt etsə də, iqtisadi gündəm daha çox Pekinə kökləndi. Çin paytaxtında keçirilən "Bir kəmə-Bir yol" layihəsinə həsr olunmuş forum Rusiya prezidenti Vladimir Putinin iştirakına görə əvvəlkilərdən daha çox diqqət cəlb etdi.

Bu, Putinin Ukraynadakı işğalçı müharibə başlandıqdan bəri uzaq xaricə ilk səfəri olmaqla yanaşı, Pekində əldə olunması gözlənilən razılaşmalar baxımından beynəlxalq medianın gündəmində oldu. Belə ki, Putinin Çin lideri Si Cinpinlə görüşü zamanı Rusiya qazının Çinə ixracını bir neçə dəfə artıracaq "Sibirin gücü-2" qaz kəmərinin çəkilməsini nəzərdə tutan layihə ilə bağlı konkret razılaşmanın əldə olunacağı gözlənilirdi. Layihənin görüşdə müzakirə olunacağını Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskov da elan etmişdi. Bundan əlavə, Pekinə Rusiya prezidenti ilə birlikdə "Qazprom" şirkətinin rəhbərliyi də geniş tərkibdə getmişdi.

Nəhayət, Pekinə getməzdən öncə Putin arxayın şəkildə Avropanın almadığı bütün qaz həcmələrinə alıcı tapdıqlarını elan etmişdi: "Biz bunu praktiki olaraq tapmışıq. Təchizatın həcmi hələ Avropa qitəsi ilə müqayisədə azdır, lakin bu ölkələrin iqtisadiyyatı genişləndikcə təchizat da artacaq, mən burada heç bir problem görmürəm".

Putinin fikrincə, Avropa Rusiya qazı olmadan dolana bilmir: "Avropa ölkələri hələ ki bizim qazımız olmadan keçinə bilmir. Onların, sadəcə olaraq, əlavə qazı əldə etməyə yerləri yoxdur. Bu, yaqin ki, mümkündür, amma çətin, hətta mövcud alternativ fiziki həcmə belə kifayət etmir. Biz hamımız Amerika qazını almaqdan danışıq, lakin orada da hasilat həcmi məhduddur və onu tez bir zamanda artırmaq o qədər də asan deyil. Bunlar hamısı uzun bir dövrü əhatə edən işlərdir".

Lakin Pekində Putinlə Si Cinpin arasında 3 saatdan artıq çəkən görüşdən sonra verilən açıqlamalarda "Sibirin gücü-2" layihəsi barədə bir kəlmə olsun məlumat səsləndirilmədi. Pekində verilən yeganə açıqlama "Qazprom"la Lin Dövlət Neft-qaz Şirkəti CNPC arasında qaz alqı-satqısına dair əlavə sazişin imzalanması barədə oldu. Hə-

Bir həftə əvvəl Avropa bazarına alternativ tapdıqlarını deyirdi, amma Çin ucuz Rusiya qazını almağa həvəs göstərmir

min saziş bu ilin sonunadək Çinə nəzərdə tutulandan əlavə 600 milyon kubmetr qazın nəqlini nəzərdə tutur. "Qazprom"un sazişlə bağlı bəyanatında bildirilir ki, "işçi görüş zamanı "Qazprom" və CNPC-nin sədrləri ikitərəfli əməkdaşlığın geniş spektrini müzakirə ediblər". "Qazprom" "Sibirin gücü" qaz kəmərinin ikinci qolunu israrla təbliğ edir, lakin çinlilər nəzakətlə susurlar. Beləliklə, ötən həftə Pekində 2023-cü ilin martındakı vəziyyət təkrarlandı: Si Cinpin Moskvada bütün təmtəraqla qəbul edildi, lakin Çin tərəfdən enerji əməkdaşlığının genişləndirilməsi ilə bağlı heç bir siqnal olmadı. Rusiya mətbuatının yazdığına görə, onlar indi də "meydana çıxmayıblar".

Çinin ilk kəmərdəki mövqeyinə görə Moskva ikincinin maliyyələşməsinə birlikdə həyata keçirməyə çalışır. Məsələ burasındadır ki, "Sibirin gücü-2" müəkkəb marşrutlu kəmərdir və onun tikintisi ən azı 10 il çəkəcək. Bundan əlavə, layihə olduqca bahalıdır: yalnız boru xəttinin çəkilməsi 55 milyard dollar hesablanır. Kəməri qazla doldurmaq üçün iki yatağın işlənməsi, Amur vilayətində qaz emalı zavodunun və onlarla kompressor stansiyasının tikintisi xərclərini daxil etsək, layihənin dəyəri 100 milyard dollara qalxacaq. Plana görə, indi layihələndirmə işləri aparılırsa, "Qazprom" 2048-ci ildən öz vəsaitlərini geri qaytarmağa başlaya biləcək. La-

yiədə qazın qiyməti neftin qiymətinə bağlı olduğundan, qoyulan investisiyanın qaytarılması bir barel üçün 60-90 dollar arasında hesablanıb. Üstəlik, Çin "qiymət öldürən" alıcılardandır və kəmə hazır olduqdan sonra hansı tələblərin irəli sürülməyini proqnozlaşdırmaq çətindir. Buna görə də Rusiya layihənin maliyyə riskini bölüşmək istəyir, Pekin isə ümumiyyətlə, layihə ilə maraqlanmadığını açıq nümayiş etdirir.

Qeyd edək ki, 2023-cü ildə "Sibirin gücü-1"lə Çinə 22 milyard kubmetr qazın nəqli planlaşdırılır. Üstəlik, əlavə 8 milyard kubmetr maye qaz satışı gözlənilir. 30 milyard kubmetr "Şimal axını 1"lə Avropaya nəql olunan qazı belə kompensasiya etmir. Analitiklərin hesablamalarına görə, Rusiyanın Avropaya qaz tədarükü 2021-ci ildəki 201 milyard kubmetrdən 2023-cü ildə 26-27 milyard kubmetrə qədər azalıb. "Qazprom" Türkiyəyə də qaz tədarük edir. Onun qiyməti neftin qiyməti ilə bağlıdır. Neftin qiyməti qalxarsa, o zaman təklifin həcmi azalar. Məsələn, bu ilin may ayında Türkiyə qaz alqısını 25 faiz azaldıb, ilin sonuna qədər isə daha 7,5 azaldacağı gözlənilir.

Ümumilikdə 2023-cü ildə "Qazprom" 80 milyard kubmetr qaz ixrac edəcək ki, bu da müharibədən əvvəlki 2021-ci ildən 2,5 dəfə azdır. Bu isə o deməkdir ki, hətta "Sibirin gücü 2" işə salınsa belə, bu, Avropa bazarındakı itkilərin yarısını an-

caq kompensasiya edə bilər. Lakin məsələ burasındadır ki, hətta "Sibirin gücü 1" in əsas ötürücülük gücünə - 38 milyard kubmetr çatdırılmasına da Çin tərəfi hər hansı vəsait xərcləmək istəmir. İlk əvvəldən kəmərin bütün xərclərini qarşılayan Rusiya indi onun ötürücülük gücünü artırmaq işlərini də öz hesabına həyata keçirir. Çin tərəfinin təşəbbüskarlıq etməməsinin nəticəsidir ki, kəmərin tam ötürücülük gücünə çatması müddəti 2025-ci ildən 2027-ci ilə keçirilib.

Rusiya niyə qaz ixrac bazarı kimi Çindən belə ikiəlli yapışib? Cavab çox sadədir: Avropa İttifaqı artıq 2027-ci ilə qədər enerji sektorunu Rusiyasız quracağını bəyan edib. Maye qaz istehsalçıları yaxın 2 ildə böyük layihələr işə salacaqlar. Ən uzağı 2026-cı ildən Avropa qaz bazarında seçim imkanları 2021-ci ildəkindən daha geniş olacaq. Beynəlxalq Enerji Agentliyinin (IEA) illik "World Energy Outlook" hesabatına əsasən yeni maye qaz(LNG) layihələri üzrə istehsalın başlanması 2030-cu illərə doğru qaz bazarında təklif bolluğu yaradacaq. Hesabat müəllifləri hesab edirlər ki, təklif bolluğu bazarda təbii qazın qiymətindəki volatilliyin qarşısını alacaq, onun ucuzlaşmasını şərtləndirəcək. Onların fikrincə, qısa müddətdə təbii qaz qiymətlərindəki dəyişmə davam edəcək, lakin 2025-ci ildən sonra yeni LNG layihələrinin tətbiqi ilə vəziyyət də-

yişəcək ki, bu da "bazarların tarazlığını pozacaq və tədarrüklə bağlı narahatlığı aradan qaldıracaq".

Hesabatda qeyd edilir ki, artıq tikintisi davam edən və ya yekun investisiya qərarı qəbul edilən layihələr 2030-cu ilə qədər LNG istehsalını ildə 250 milyard kubmetr artırmalıdır ki, bu da bugünkü global tədarükün yarısına bərabərdir. Qlobal maye qaz təklifində ən əhəmiyyətli artım 2025-ci ildən 2027-ci ilə qədər gözlənilir. Yeni layihələrin yarıdan çoxu ABŞ və Qətərdə yerləşir.

BEA-nın fikrincə, yeni LNG istehsalının tətbiqi global qaz bazarında tarazlığa nail olmağa imkan verəcək, lakin onun istehlakının artım tempi də yavaşdır. 2030-cu ilədək tələb və təklif 4,3 trilyon kubmetrə qədər artacaq ki, bu da 2022-ci ilə müqayisədə 161 milyard kubmetr və 140 milyard kubmetr (təxminən 4 faiz) çoxdur. Eyni zamanda, 2050-ci ilə qədər analitiklər qaza tələbat və təklifin 3 faiz azalacağını və ildə 4,17 trilyon kubmetrə düşəcəyini proqnozlaşdırırlar.

Agentlik vurğulayır ki, yeni LNG güclərinin işə salınması, eləcə də global qaz tələbatının artım tempinin aşağı düşməsi Rusiya üçün Asiya ölkələrinə "məvi yanacağı" tədarükünün diversifikasiyasında çətinliklər yaradır: "Qiymətləndirmələrimizə görə, yeni qaz tədarüklərinin üçdə birindən çoxu spot bazarda təqdim

olunacaq. Bununla belə, yetkin bazarlar, xüsusən də Avropa bazarı struktur tənəzzülü yaşayır. İnkişaf etməkdə olan bazarlarda isə daha böyük həcmələri mənimsəmək üçün kifayət qədər infrastruktur olmaya bilər. Bazarda artıq LNG təklifi o deməkdir ki, Rusiya Federasiyası yeni bazarları fəth etmək üçün son dərəcə məhdudd imkanlara malikdir. Onun global qaz ticarətində 2021-ci ildəki 30 faizlik payı 2030-cu ilə qədər STEPS (mühafizəkar iqlim ssenarisi - IF) çərçivəsində iki dəfə azalacaq".

Agentliyin məlumatına görə, Çində qaz istehlakının payı 2030-cu ilə qədər 24 faiz artaraq 458 milyard kubmetrə, Hindistanda - 78 faiz artmaqla 107 milyard kubmetrə, Cənub-Şərqi Asiya ölkələrinin qalan hissəsində isə 21 faiz artmaqla 191 milyard kubmetrə çatacaq.

Beləliklə, aydın görünür ki, Rusiya öz qazını Çinə satmağa, sadəcə, məcburdur. Pekin birbaşa kəməri ideyasını müsbət qarşılamadığına görə Rusiya dolayı yollarla məhsulunu Çinə satmağa çalışır: oktyabrın 7-də Özbəkistana Qazaxıstan üzərindən ildə 2,8 milyard kubmetr qazın çatdırılması prosesi başlanıb. Özbəkistan son illərdə qaz hasilatının azalması, istehlakın sürətli artımını yaşayır. Ölkə bu səbəbdən Çinə qaz satışına dair müqaviləyə əməl edə bilmir. İndi isə daxili istehlak üçün qazı Rusiyadan alıb, Çinə satışı artırmaq imkanı yaranıb. Eyni proses Qazaxıstanla da gedə bilər. Astana ildə Çinə 10 milyard kubmetr qaz satmaq öhdəliyinə əməl edə bilmir, amma ötən həftə Pekində tərəflər arasında qaz alqı-satqısına dair yeni müqavilə imzalanıb. Müqavilənin detalları açıqlanmadığına görə Qazaxıstanın əlavə qaz həcmələrini haradan əldə edəcəyi bilinmir. Lakin əksər analitiklər daxili istehlak üçün qazın Rusiyadan alınması, əvəzində Çinə ixracın artırılması variantının üzərində dayanırlar.

Maraqlıdır ki, Türkmənistan, Qazaxıstan və Özbəkistan qazını Çinə daşıyan 3 xətti kəmərlər şəbəkəsinə Rusiyanın qoşulmasına hər 3 ölkə etiraz edib. Belə görünür ki, Qazaxıstan və Özbəkistan Rusiyadan qazı özləri alıb Çinə satmağa üstünlük verirlər...

□ **Dünya SAKİT,**
"Yeni Məsəvat"

Bakıda uzun illərdir ənənə halını almış, çarəsi hələ də tapılmayan problem mövcuddur: tikinti şirkətləri paytaxtda yeni yaşayış binaları inşa edərkən qanun-qaydaları ayaqlar altına atır və faktiki olaraq daha çox zorakı üsullara əl atırlar.

Sosial şəbəkələrdə, mediada son vaxtlar belə hallar barədə çoxsaylı şikayətlərə rast gəlinir. Məsələn, hazırda Nəsimi rayonu, Mirəli Qaşqay, Xan Şuşinski, Mirəsədulla Mirqasımov küçələrinin kəsişməsində "Invest Construction" MMC adlı şirkət binalar tikməyə hazırlaşır. Yayılan videolardan, müraziətlərdən belə aydın olur ki, MMC vətəndaşlarla razılaşmadan, müqavilə bağlamadan gecə ilə, hətta mənzillərin bəzində yaşayış olduğu halda binaları söküb. Oxşar hadisə Nəsimi rayonunda İmran Qasımov küçəsində də baş verib.

Habelə hazırda "İnşaatçılar" metrostansiyası ətrafında da köhnə binaların sökülməsi narazılıqlarla müşayiət olunur. Mülkiyyət hüquqları pozulan vətəndaşları isə MMC-lərin görün-baxım etdikləri icra strukturları görməzdən gəlir. Nəticədə, hazırda Azərbaycandan yüzlərlə vətəndaş Avropa Məhkəməsinə şikayətlər verib və bunlar istisnasız olaraq ölkəmizə qarşı qətnamələr çıxarılması ilə nəticələnir. MMC-lərin özbaşınalığı faktiki olaraq dövlətin nüfuzunu zədələyir. Odur ki, tikinti şirkətləri ilə bağlı ölçü götürülməsi vacibata çevrilib.

Əmlak məsələləri üzrə ekspert Elnur Fərzəliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında xatırladı ki, 2016-cı ildən 86 sayılı sərəncamla istismar müddətini bitirmiş və xüsusilə qəzalı vəziyyətdə olan binaların pilot layihələr üzərindən sökülərək yeni binalarla əvəzlənməsi prosesinə start verilib. Ekspert hazırda Bakı şəhərində çox sayda qəzalı kimi qeydə alınan köhnə çoxmərtəbəli yaşayış binası olduğuna diqqət çəkdi: "Söküntü prosesini dövlət təşkilatları deyil, özəl şirkətlər - MTK, MMC-lər aparır. Vətəndaşın mənzilə aid çıxarışı varsa, yaxud vətəndaş uzun illər mənzildə yaşayıbsa, mülkiyyət hüququ formalaşır. Mülkiyyət hüququ toxunulmazdır. Aidiyyəti qurum qəzalı bina olduğu barədə rəy veribse, söküntü mütləq aparılmalıdır. Söküntü prosesində vətəndaşın mülkiyyət hüququna toxunulmur.

Bakıda vətəndaşları üsyana sürükləyən tikinti şirkətləri - zorakı üsullar, aldatmalar...

Ekspert: "İnsanları məcburən razı salmaq üçün yaşayış olan binanın sökülməsi, qəsdən qəzalı vəziyyətə salınması qeyri-qanunidir"

Onlara ya kompensasiya ödənilir, yaxud sökülən yaşayış massivin yerində tikilən yeni binadan mənzillə təmin olunurlar. Yaxud yeni tikilən binada mənzil verilən günə qədər vətəndaşa kirayə pulu ödənilir. Vətəndaşlar ümumi sahəsi əvvəlki mənzilinin sahəsindən təxminən 20 faiz artıq olan tam təmirli mənzillərlə təmin olunurlar. Bəzi hallarda tikinti şirkətlərinin də özbaşınalığı qeydə alınır. Bəzi hallarda isə sakinlər tərəfindən tikinti şirkətlərinə qarşı müəyyən haqsızlıqlar baş verir. Rəqəmlə ifadə etsək, əgər vətəndaşın ümumi sahəsi 50 kvadrat metrdirsə, qanunla ümumi sahəsi 60-65 kvadrat metr olmalı olduğu halda, onlar məhkəməyə müraciət edir, yaxud mənzildən çıxmayaraq 100, 150, 200 kvadrat metrlik mənzil qiy-

mətine bərabər məbləğ tələb edirlər ki, bu da tikinti şirkətlərinə maneə yaradır. Belə deyək, bu kimi hallar hətta tikinti şirkətlərinin müfəllis olması ilə nəticələnmə bilər. Belə problemlər hər zaman olub, yəqin ki, gələcəkdə də olacaq. Bunun qarşısını almaq üçün tikintiyə icazə verən qurumların qərarları mütləq vətəndaşlarla görüş keçirməlidir. Bu görüşü dövlət qurumları təşkil etməli, vətəndaşlara zamanət verməli, onların hüquqlarını izah etməlidir. Əgər bu kimi məsələlər məhkəmə predmetinə çevrilərsə, aylar, hətta illərlə yubana bilər. Bu, digər evləri sökülmüş və köçmüş insanların hüquqlarının pozulması ilə nəticələnmə bilər, həmçinin tikinti şirkətlərinin evləri sökülən vətəndaşlar qarşısında götür-

düyü öhdəliyi yerinə yetirməməsi ilə nəticələnir. Problemlərin qarşısının alınması üçün tikintiyə icazə verən qurumlar vətəndaşlarla danışmaq aparmalıdır".

İqtisadçı Natiq Cəfərli isə digər ölkələrin təcrübələrinə diqqət çəkərək bina hazır olmadan satışın həyata keçirilmədiyini bildirdi: "Gürcüstanda, Türkiyədə də bina tam hazır olmadan satışın həyata keçirilməsi qadağandır. İlk müqavilələrin imzalanması mümkündür, satış isə bina hazır olduqdan sonra həll edilir. Önemli olan həm də təmirsiz binaların satışının qadağan edilməsidir. İlk təmirsiz mənzil satıla bilməz. Bu məsələlər qanunvericilik çərçivəsində həll olunmalıdır. Vətəndaşların hüquqları məhkəmə predmeti olarsa, təmin oluna bilər. İndiki vəziyyətdə

başqa yollar üçün hələ ki qanunvericilikdə baza yoxdur. İcra strukturları təəssüf ki, belə məsələlərdə vətəndaşın yanında yer almırlar, çünki tikinti şirkətlərinə lisenziyaların verilməsi məhz onlar tərəfindən tənzimlənir. Bu kimi hallarda cəza mexanizmləri var, amma müxtəlif səbəblərdən göz yumulur".

Hüquqşünas Ramella İbrahimxəlilova "Yeni Müsavat" a mövzunu belə şərh etdi: "Vətəndaşlarla razılaşmadan, müqavilə bağlamadan gecə ilə, hətta mənzillərin bəzində yaşayış olduğu halda binaların sökülməsi hallarında vətəndaşın məhkəməyə müraciət etmək hüququ var. Sağlamlığa zərər dəyməsi, ictimai asayışı pozma kimi hallarda ekspertiza təyin olunur. Digər tərəfdən, gecə saatlarında tikinti və söküntü aparıla bilər, çünki digər qərarla ağırtonnajlı nəqliyyat vasitələri şəhərə axşam saat

8-dən sonra daxil ola bilər. Hər bir tikinti şirkətinin ev sahibi ilə razılığa gəlmədən söküntü işləri aparmağa ixtiyarı yoxdur. Bununla bağlı son zamanlar məhkəmə işləri artıb. Elə şirkətlər var ki, kompensasiya yox, tikiləcək binadan mənzil təklif edir. Lakin vətəndaşlar zamanı nəzərə alaraq gözləmək istəmir. Bu halda əmlak bazarına uyğun qiymətlər nəzərə alınmalıdır. Hər bir halda vətəndaşları məcburən razı salmaq üçün yaşayış olan binanın sökülməsi, qəsdən qəzalı vəziyyətə salınması qeyri-qanunidir. Hətta bir ailə qalsın belə, bina sökülə bilməz. Hazırda dövlət ev tikmir. Özəl şirkətlərin iştirak etdiyi tenderləri isə dövlət qurumları təşkil edir. Yeni vətəndaş qarşısında hər iki tərəf məsuliyyət daşıyır və hər iki tərəf vətəndaşı razı salmağa məcburdur".

□ **Nigar HƏSƏNLİ,**
"Yeni Müsavat"

15 ildir üzərində işlənən xərcəng vaksini uğurlu nəticə verdi

"BioNTech" şirkətinin təsisçiləri, türkəyalı alimlər Uğur Şahin və Özlem Türeci xərcəng xəstəliyinə qarşı hazırladıkları vaksinin uğurlu nəticələr verdiyini açıqlayıblar.

"Qafqazinfo" "Hürriyet Daily" portalına istinadən xəbər verir ki, alimlər bu barədə Madrid şəhərində keçirilən Avropa Tibbi Onkologiya Cəmiyyətinin Konqresində danışiblər.

Məlumatla görə, vaksin 4 dozada 44 pasiyentə vurulub. Nəticələrə əsasən, pasiyentlərin 59 faizində işlərin həcmi 30 % kiçilməsi müşahidə edilib. Xəstələrin 95 faizində isə işlərin böyüməsi dayanıb.

Qeyd edək ki, türkəyalı cütlik sözügedən vaksinin üzərində artıq 15 ildir işləyir. "BioNTech" 2030-cu ilə qədər 10 000-ə yaxın onkoloji xəstənin müalicə edilməsini nəzərdə tutur. Uğur Şahinin daha əvvəlki açıqlamasına görə, şirkətin hazırladığı vaksin bir neçə ildən sonra artıq satışa çıxarıla bilər.

Məktəblilər yenə dönərdən kütləvi zəhərləndi - çıxış yolu...

Həkim dönər, kolbasa-sosisi, rəngli içkiləri menyudan çıxarmağı tövsiyə edir; **qida mühəndisi:** "Dönərxanalarda leş ətlərindən istifadə olunur!"

Oktabrın 24-də Bakının Binə qəsəbəsində 88, 117, 121 və 149 nömrəli tam orta məktəblərin 23 şagirdi dönərdən zəhərlənib. Məktəblərin rəhbərliyi tərəfindən aidiyyəti dövlət qurumlarına və məktəbdə halı pisləşən şagirdlərin valideynlərinə də məlumat verilib. Şagirdlər dərəcə gələrək və məktəbdən evə gedərkən Binə qəsəbəsi ərazisində fəaliyyət göstərən iaşə xidməti məkanlarından birindən dönər alıb yediklərini bildiriblər. Son məlumata əsasən, TƏBİB-in tabeliyində fəaliyyət göstərən Sabunçu Tibb Mərkəzinin nəzdindəki 5 saylı Uşaq Yoluxucu Xəstəliklər Xəstəxanasında ümumilikdə 23 uşaq hospitalizasiya olunub. Onların hər birinə zəruri tibbi xidmətlər göstərilib. 1 uşaq ailəsinin iltizamnaməsi ilə, 1 uşaq isə ambulator müalicə üçün artıq evə buraxılıb. Hazırda 21 nəfərin müalicəsi davam etdirilir. Vəziyyətləri stabildir.

AQTA-dan isə bildirilib ki, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin "1003-Çağrı Mərkəzi"nə daxil olmuş müraciət əsasında Bakı şəhərinin Xəzər rayonunda 23 nəfər məktəblinin zəhərlənmə şübhəsi ilə səhhətində baş vermiş problemlə bağlı müvafiq qurumların əməkdaşları ilə birgə dərhal araşdırmalara başlanılıb. Qeyd edilib ki, toplanmış anamnez məlumatlarına əsasən, hadisənin Bakı şəhəri, Xəzər rayonu, Binə qəsəbəsinə fəaliyyət göstərən "Şah dönər" ictimai iaşə müəssisəsində hazırlanan dönərdən baş verdiyi müəyyən olunub. Faktla bağlı agentliyin müfəttişləri tərəfindən "Şah dönər" ictimai iaşə müəssisəsinə baxış keçirilib, müəssisədə istifadə edilən bişmiş toyuq ətinə, ayrandan, dönər çörəyindən, mayonezdən, tərəvəzlərdən və digər məhsullardan nümunələr götürülərək müayinə məqsədilə Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun müvafiq laboratoriyasına təqdim olunub. Müəssisənin fəaliyyəti məhdudlaşdırılıb. Araşdırmaların davam etdirilir. Araşdırmaların yekun nəticəsi ilə bağlı ictimaiyyətə ətraflı məlumat təqdim olunacaq.

Burada yenə də məktəblərdə qidalanma ilə bağlı məsələ gündəmə gəlir. Bundan öncə də kütləvi zəhərlənmələr məktəblilər arasında baş vermişdi. Son dövrlər isə valideynlər məktəb bufetlərinə etibar etmədiklərini, evdən, ya da dükanlardan aldıkları məhsulu övladlarına yedirdiklərini deyirdilər. Bu hadisə bir daha onu deməyə əsas verir ki, məktəb bufetlərində qidaların normal olmasına insanlar etibar etməlidir, bunun üçün də nəzarət daha da gücləndirilməlidir.

"Məktəbyaşlı uşaqların qidalanma təhlükəsizliyi əsas amil kimi hər zaman diqqət mərkəzindədir. Bu baxımdan, təhsili idarəetmə qurumları iaşə xidmətlərinə, qida təhlükəsizliyinə nəzarət edən dövlət qurumları ilə birgə əməkdaşlıq edir". Bu barədə Elm və Təhsil Nazirliyindən bildirilib. Qeyd olunub ki, uşaqların sağlamlığı və düzgün qidalanması ilə bağlı mətəmədi olaraq təhsil müəssisələrində aparılan maarifləndirmə tədbirləri məktəblilərin bu baxımdan məlumatlılığını artırmağa xidmət edir.

Qida mühəndisi Ağa Salamov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a dedi ki, dönər zəhərlənmələri qlistli qidaların düzgün şərtlər altında mühafizə olunmaması, daşınmasında, qida zəncirində buraxılan kobud səhvlərdir: "Bura emal prosesi də daxildir. Mayonezi günəş şüası altında saxlamaq olmaz. Saatlarla otaq temperaturunda qalması da qida zəhərlənməsinə səbəb ola bilər. Toyuq emalı prosesinde də buraxılmış səhv zəhərlənməyə səbəb ola bilər. Otaq temperaturundaət, toyuq ətinin saxlanması salmonella bakteriyasının

çoxalmasına gətirib çıxarır ki, burada da qida zəhərlənməsi baş verir. Eyni zamanda ətin mənsəyi də məlum olmalıdır. Kim satır, soyuducuda təchiz olunmuş maşında daşınır-daşınır. Bunların hamısı söz mövzudur. Suallar çoxdur ortada. Bunlar hamısı araşdırılmalıdır".

Ekspert əlavə edib ki, AQTA bununla bağlı ciddi tədbir görməlidir, bütün dönərxanalarda ciddi nəzarətə götürülməlidir: "Çünki işbazlar nə istəyir satır. Fikir versəniz, bəzi dönərxanalarda dönərlər çox ucuz qiymətə insanlara satılır. Bəzi insanlar keyfiyyəti qoyub, ucuz qiymətə satılan yerlərdən dönər alırlar. Hesablayın, dönərin tərkibinə vurulan qidaları-toyuğun, mayonezin, pomidorun, ketçupun və sairənin qiymətini toplayanda 1 manat edərmi?! Deməli, burada ətdən söhbət gedə bilməz, leş ətlərindən istifadə olunur. Bir də əllərin, bıçaqların mütəmədi olaraq yuyulmaması, dəzgahların mütəmədi olaraq təmizlənməməsi qida zəhərlənməsinə gətirib çıxara bilər. Ona görə iaşə obyektlərinə qida təhlükəsizliyi ilə bağlı təlimlərə cəlb olunmalıdır".

Pediatr Vaqif Qarayev də fikirlərini açıqlayıb: "Dönər haqqında vaxtaşırı belə xoşa gəlməyən xəbərlər paylaşılır. Dönər yemək vacibdirmi, yox! Dönər buralarda peyda olana qədər məktəblilər ac qalırdılar?! Uşağının qidalanmasından şikayətçi olan valideyn kifayət qədərdir. İndiki uşaqlar dönərə, çipslərə, kolbasa-sosis məmulatlarına çox meyllidir. Duru yemək (şorbalər) yeyən uşaqlar çox azdır. Hamısında tibbi səbəb varmı, yox! Sadəcə, qida rejimini tənzimləmək lazımdır! Dönər əvəzinə uşağının çantasına adi pendirdən butter qoyun, gündə bir dəfə duru yeməklər verin. Şirniyyatı kəskin azaldın. Rəngli və qazlı içkilər verməyin. Evə heç nəyə yaramayan kolbasa-sosis məmulatı almayın. Ən azından günəşinət yeməkləri hazırlayın. Gündəlik menyuda mütəq meyve olsun. "Mənim uşağım bu dediklərinizin heç birini yemir" deyirsinizsə, həkimə müraciət edin, müayinə olunsun. Heç bir tibbi səbəb tapılmıyacaqsə, məsuliyyət qalır valideynin boynunda. Uşağa yaşına uyğun gündəlik menyunu vaxtında tərtib etsəniz heç bir problem olmayacaqlı".

□ **Afaq MİRƏYİQ,**
"Yeni Müsavat"

Elan:

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi tərəfindən Babasüleymanov Samir Məhəmməd oğlunun adına verilmiş MN 0048892 sayılı hərbi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncədə dəhşət - küçəyə atılan uşaqların anası narkoman imiş

Gəncədə azyaşlı bacı və qardaşın küçəyə atılması məsələsi Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən tam nəzarətə götürülüb, araşdırmalara başlanılıb.

Bunu Lent.az-a açıqlamasında Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat katibi Teymur Mərdanoğlu bildirib.

Onun sözlərinə görə, uşaqları küçəyə atan nənə deyib ki, azyaşlıların anası narkotik aludəçisidir və tüfeyli həyat tərzini yaşayır:

"Uşaqlar bir müddət öncə nənənin qəyyumluğuna verilib. Nənə qəyyumluqdan imtina edərək uşaqları Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin binası qarşısına qoyub və oranı tərk etmək istəyib. Uşaqlar xəstəxanaya yerləşdirilib, icra hakimiyyəti tərəfindən azyaşlılarla bağlı məlumat Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan Sosial Xidmətlər Agentliyinin altsistemində yerləşdirilib".

O qeyd edib ki, komitənin əməkdaşları tərəfindən ya-taqxanada yaşayan ailəyə baxış keçirilib:

"Uşaqların vəziyyəti qiymətləndirilib, ananın narkotik aludəçisi olduğu təsdiqlənib. Hazırda uşaqlar xəstəxanada müayinə keçib, müvafiq müalicə alırlar. Komissiya tərəfindən uşaqlara geyim və qida ilə bağlı lazımı dəstək göstərilib. Həftənin sonu 4 aylıq körpə Bakıda yerləşən körpələr evinə, 3 yaşlı uşaq isə Gəncə uşaq evinə yerləşdiriləcək".

"Prius"u polislərin üstünə sürən şəxsə 9 il həbs verildi

Bakıda "Prius"u polislərin üstünə sürməkdə ittiham olunan Rauf Qurbanovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi yekunlaşıb.

APA xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Azad Məcidovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda hökm oxunub.

Hökmə əsasən, Rauf Qurbanov 9 il azadlıqdan məhrum edilib.

Dövlət ittihamçısı ona 10 il cəza istəyib.

Qeyd edək ki, bu il aprelin 28-də əvvəllər Cinayət Məcəlləsinin müxtəlif maddələri ilə məhkum olunan 1987-ci il təvəllüdlü Rauf Qurbanovun Bakıda idarə etdiyi "Toyota Prius" markalı avtomobildə külli miqdarda narkotik vasitələrin olması barədə polisə əməliyyat məlumatı daxil olub. Aparılmış araşdırmalarla R.Qurbanovun külli miqdarda narkotik vasitənin qanunsuz dövriyyəsini həyata keçirməsinə, eləcə də idarə etdiyi nəqliyyat vasitəsinə polis işçilərinin üzərinə sürüb sağlamlıqları üçün təhlükəli zor tətbiq etməklə müqavimət göstərməsinə, həmçinin 3 xidməti polis avtomobili və 2 vətəndaşa məxsus avtomobili qəsdən zədələməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Nəsimi Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 234.4.3 və 315-ci maddələri ilə istintaq olunan cinayət işi üzrə Rauf Qurbanov təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq məhkəmənin qərarı ilə barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

YENİ MƏŞAVƏT

Son səhifə

N 193 (8329) 26 oktyabr 2023

Beynində şiş olan xəstəni sərxoş bildilər

Kiprdəki bir klinikanın həkimləri beyin xərçəngi olan kişini sərxoş turist sanıb və xəstəxanadan qovub. O, hekayəsini "Mirror"la paylaşdı. 39 yaşlı Russ Lees 2020-ci ilin sentyabrında ilk toy ildönümünü qeyd etmək üçün həyat yoldaşı Kelly ilə Kiprə gedib. Ancaq romantik anlar kişinin kirayəyə götürdüyü bir villada ürək tutması ilə sona çatıb.

Yerli xəstəxanada həkimlər Foxun tipik bir ingilis turist olduğuna, günəşdə isinib çox içdiyinə qərar veriblər və onu xəstəxanaya yerləşdirməyiblər. "Russ 20 dəqiqə yerdə uzandı. Dərhal anladım ki, bunun səbəbi alkoqol deyil, ancaq xəstəxanadakı həkimlər yalnız qan testi apardılar və bizi evə göndərdilər" - bunu da Kelli deyib. Xəstəxanaya getdikdən beş saat sonra Lys insult keçirib. Bu dəfə həkimlər tərəfindən aparılan kompüter tomoqrafiyası kişinin beynində bir şiş aşkarlayıb. Təcili olaraq Lefkoşadakı bir xəstəxanaya aparılıb. O, burada altı həftə keçirib.

8 oktyabrda reallaşan formasyonun çıxarılması əməliyyatı 11 saat davam edib. Britaniyaya qayıtdıqdan sonra kişiye bir kimyəvi terapiya kursu təyin edilib, çünki şiş bəd-xassəli oldu. Buna baxmayaraq, Fox hadisələrə müsbət baxır. İngilis xəstəliyinin ona arvadı ilə münasibətlərin yaxınlaşmasına və hər şeyi itirməyini nə qədər asan olduğunu düşünməsinə kömək etdiyini söyləyib.

Nəhəng tanker üç balıqçının olduğu qayıqla toqquşdu

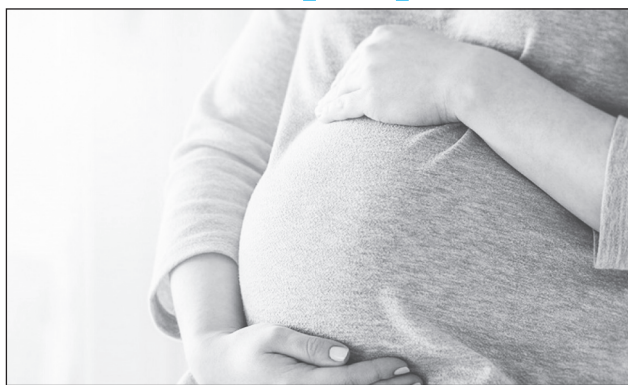

Rusiya Don çayında nəhəng "Suzdal" tankeri kiçik mühərrikli qayıqla toqquşub. Hadisə zamanı qayıqda üç balıqçı olub, xoşbəxtlikdən onlar vaxtında suya tullana biliblər və xəsarət almayıblar.

Şahidlər hadisənin görünüşünü sosial şəbəkədə paylaşdılar. Artıq qəza ilə bağlı araşdırmalara başlanılıb.

Məlumatla görə, Rostov Nəqliyyat üzrə İstintaq İdarəsinin müstəntiqləri həm toqquşmaya səbəb olan tankerin kapitanının, həm də qayıqlarda balıq tutanların hərəkətlərinə hüquqi qiymət verəcəklər.

Hamilə oldu deyə bu xəstəliyə yoluxdu

Amerikanın Kentukki əyalətinin sakini hamiləlik dövründə özünü göstərən nadir xəstəlikdən danışdı. Bu barədə "Daily Mail" məlumat yayıb. 2010-cu ildə o vaxt 22 yaşında olan Eşton Braun hamilə idi. Üçüncü trimestrdə şiddətli qaşınma keçirməyə başlayıb. Qadının dermatoloqu ona öz dərisinə allergiyadan qaynaqlandığını söylədiyi nadir bir otoimmün xəstəlik olan "pemfigoid hamiləlik" diaqnozu qoyub. Qadın "doğuş həkimimin bu xəstəliklə 30 ildə ilk xəstəsi mən oldum" deyib.

Braun xatırladı ki, paltarının parçası bədənini örtən sıx sızanaqlara yapışmış və sonra dəri ilə birlikdə çıxmışdı. Bu səbəbdən qadın adı paltar geyinməyi dayandıraraq və belə bir problemin ortaya çıxmaması üçün xəstəxanaya xalatlardan istifadə etməyə başlayıb.

Doğuşdan sonra xəstəlik səngisə də, tamamilə yox olmayıb. İlk simptomlardan on ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, Braun stress və ya hormonal dəyişikliklərlə yenidən mübarizə aparır.

Daha əvvəl Hindistanın Rajasthan ştatının sakini nadir xəstəlik səbəbi ilə ildə 300 gün yatmışdı. Ona hipersomniya adlı nadir bir xroniki nevroloji xəstəlik diaqnozu qoyulmuşdu.

Toyuna çağır bilmədiyi qonaqlarına bunu etdi...

Avstraliyalı gəlin bəzi qohumlarını toya dəvət edə bilməyib və onlara xəbər vermək üçün sentimental bir yol tapıb. Onun hekayəsi "Daily Mail" tabloidində əks olunub.

Qız izah edib ki, böyük ailəsi var, lakin o, hər zaman çoxlu qohumlarla əlaqə saxlamır. Avstraliyalı "özü üçün" kiçik bir toy istədiyi üçün bəzi ailə üzvlərini bayrama dəvət etməmək qərarına gəlib. "Onlara ləyaqətlə və məsumluqla bir şey demək istədim: "Biz səni unutmamışıq, sadəcə, bu gün sizi dəvət edə bilmərik", - deyərək, Avstraliya toylarına həsr olunmuş Facebook qrupunda bir yazıda durumunu izah edib.

Şərhlərdə istifadəçilər gəlinin antidəvət göndərmək istəyinə bir-mənalı reaksiya verməyiblər. Bəziləri bu üsulu təhqiredici hesab edərək gəlinə çağırılmamış qohumlara heç nə yazmamış tövsiyə ediblər. Digərləri qızın dilemmasına rəğbət bəsləyib və onu pandemiya istinad etməyə təşviq edib. Belə ki, ancaq bu halda məhdudiyyətlərə görə hamını dəvət edə bilməyəcəyi izahatı məntiqli görünə bilər.

Bunları bilirsinizmi?

- * Tərləyən ayaqları 10%-li formalin məhlulu ilə silirlər. Formalin məhlulunu həftədə 2-3 dəfə ayaqları yuyub quruladıqdan sonra çəkirlər.
- * Yayda saçlara çoxlu toz qonur. Bunun üçün baş şotkasına köhnə kapron corab dolayır, sonra darayırlar.
- * Tez-tez quruyan və qabıq verən dodaqlara 1%-li bor turşusu məhlulu çəkir və ya bitki yağı sürürlər.
- * Yanmış yerə yumurta ağında isladılmış əski qoyurlar. Bu ağrını azaldır və yara daha tez sağalır. Yanmış yerə tünd çay, marqanez məhlulu da qoymaq faydalı olur.
- * Yorğunluğu götürmək üçün ayaqları duzlu suyla vanna etməkdə fayda var.
- * Çatlamış dərinin qəhvə xıltı ilə ovxaladıqda əllərin dərisi yumuşaq və elastik olur.
- * Yatarkən başınızın altına hündür yastıq qoymayın, yoxsa boynunuzun dərisi qırıqar.
- * Uzun dərisini çirkin göstərən ölmüş dəri toxumalarıdır. Vaxtaşırı bu toxumalardan azad olmaq lazımdır. Dəridə olan ölü toxumaları sərt liflərlə təmizləmək olmaz. Skrablar dərinin belə toxumalardan təmizləmək və yeni dərinin üzə çıxmasına şərait yaratmaq üçündür.
- * Ömrünü tamamlayan saçların 1-2%-nin töküldükdən sonra yerinə yeni tük gəlir.
- * Saç tökülməsinin qarşısını almaq üçün ilk növbədə onun əmələgəlmə səbəbini aradan qaldırmaq lazımdır.
- * Ayaq dirnaqlarında olan göbələklərdən xilas olmaq üçün alma sirkəsini ilıq suya töküüb ayaqları vanna etmək lazımdır. Bu proseduru göbələk əlamətləri aradan qalxana qədər bir-neçə dəfə etmək lazımdır.

Məşhur muzeydə Kral III Çarlza qarşı "sui-qəsd cəhdi" olub

Böyük Britaniya Kralı III Çarlza qarşı "sui-qəsd cəhdi" olub. Ancaq hücum özünə yox, "Madam Tüssö" muzeyindəki mum fiquruna qarşı olub. Bu barədə aksiyanı həyata keçirən "Just Stop Oil" qrupunun fəalları özlərinin "Twitter" hesablarında məlumat veriblər. Bildirilir ki, etirazçılar Kral III Çarlzın mum fiquruna şokoladlı tort atıblar. Bundan sonra şüarlar və çağırışlar səsləndirməyə başlayıblar. Qeyd olunur ki, bu yolla fəallar neft və qaz hasilatı üçün bütün yeni lisenziyaların və razılıqların dayandırılmasını tələb ediblər.

Qadın qaçırılmasını səhnələşdirdi

İspaniyada bir qadın qaçırılmasını səhnələşdirib, ərinin qaçırılma üçün pul ödəməyə məcbur edib və pulun bir hissəsini Binqo oyununa xərcləyib. Bu barədə "Daily Mirror" məlumat yayıb.

47 yaşlı ispan qadın əri xəstəxanada olarkən adam oğurluğu hekayəsi ilə gündəmə gəlib. O, həyat yoldaşından uydurma adam qaçıranlara altı min avro ödəməyi tələb edən SMS alıb. Qorxuya düşən şəxs dərhal polisə müraciət edib.

Polis adam oğurluğu ilə mübarizə bölməsini səfərbər edərək, əməliyyat-axtarış tədbirlərinə başlayıb. Tezliklə polisə Badalonadakı kazinoda Binqo oynadığı iddia edilən yaralı qadının videoyazısı daxil olub. O, qaçırılma müqabilində aldığı pulun bir hissəsini artıq itirdiyi oyun avtomatında udub.

Qadın dərhal həbs edilib və istintaqa qədər girov müqabilində sərbəst buraxılıb.

Daha əvvəl bildirilmişdi ki, bir britaniyalı qadın oğurlanmasını mehriban içki içmək üçün təşkil etmişdi. O, 16 həftəlik həbs cəzasına məhkum edilmişdi.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Məşavət"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Sifariş: 2812
Lisenzia N: B 114
SAYI: 1.500